

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wlkp.**

**Informacja
o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu gorzowskiego
w 2023 roku**

Gorzów Wlkp., marzec 2024 rok

Spis treści		strona
Wstęp		3
1	Sytuacja epidemiologiczna	4
2	Warunki zdrowotne środowiska bytowania mieszkańców	15
3	Stan higieniczno-sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych	23
4	Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy, nadzór nad środkami zastępczymi	29
5	Stan higieniczno- sanitarny w placówkach wychowania i nauczania	34
6	Działalność w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	42
7	Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	46

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. jest powołany do realizacji zadań w zakresie zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne celem ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 ze zm.), które polegają na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Nadzór sanitarny w powiecie gorzowskim jest prowadzony na obszarze o powierzchni 1 214 km², który zamieszkuje ogółem około 71 tysięcy osób. W powiecie gorzowskim znajdują się centra handlowe, supermarkety, restauracje, hotele, liczne placówki oświatowe, szpital, inne podmioty wykonujące działalność leczniczą, zakłady pracy, a także dworce: kolejowy i autobusowy. Niniejszy raport odzwierciedla zakres i rodzaj zadań podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego wszystkim mieszkańcom naszego powiatu.

1. Sytuacja epidemiologiczna

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w 2023 r. na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. charakteryzowała się wzrostem zachorowań na ospę, szkarlatynę, grypę, boreliozę oraz inwazyjne choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*. Również zachorowania na gruźlicę nieznacznie wzrosły. W zakresie COVID-19 odnotowano spadek zachorowań w porównaniu do lat poprzednich. Zmniejszyła się również ilość przypadków wymagających hospitalizacji oraz ilość zgonów z powodu COVID-19. Inspekcja Sanitarna nadal zaangażowana jest w proces sekwencjonowania genów i wariantów wirusa SARS-CoV-2, prowadzone są również wywiady z osobami zakażonymi.

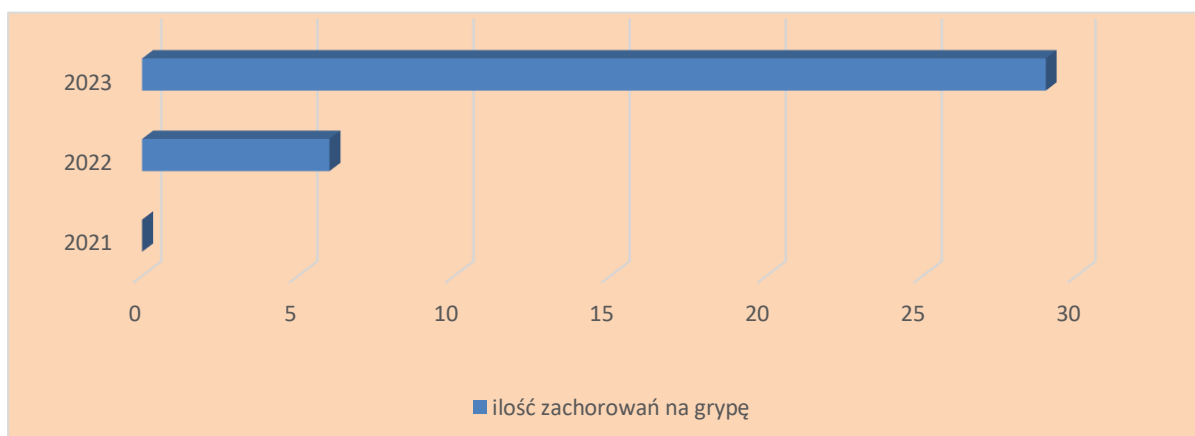
1.1. Choroby zakaźne

W 2023 r. w zakresie chorób zakaźnych odnotowano:

- zakażenia **grypą** potwierdzoną za pomocą testu antygenowego oraz zakażenia **RSV** (Syncytialny wirus oddechowy - atakuje górne i dolne drogi oddechowe, głównie u dzieci i osób starszych, zakażenia RSV w naszym klimacie najczęściej pojawiają się jesienią i zimą). W dniu 25 lutego 2023 r., wprowadzono istotne zmiany do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 10 grudnia 2019 r. dotyczące zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu do Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych (PSSE). Zgodnie z nowymi przepisami, konieczne jest zgłaszanie przypadków zachorowań związanych z wirusem RSV oraz przypadków grypy, które zostały zdiagnozowane przy użyciu testu antygenowego.

Zgłoszono 114 przypadków **grypy potwierdzonej za pomocą testu antygenowego** oraz 56 przypadków zakażeń wirusowych **RSV**. Zarejestrowano 29 przypadków zachorowań na **grypę potwierdzonych badaniem laboratoryjnym**, stanowi to wzrost w porównaniu z latami poprzednimi (w 2022 r. - 6, w 2021 r. – nie rejestrowano zakażeń).

Wykres 1. Ilość zachorowań na gripę potwierdzonych badaniem laboratoryjnym w latach 2021 – 2023

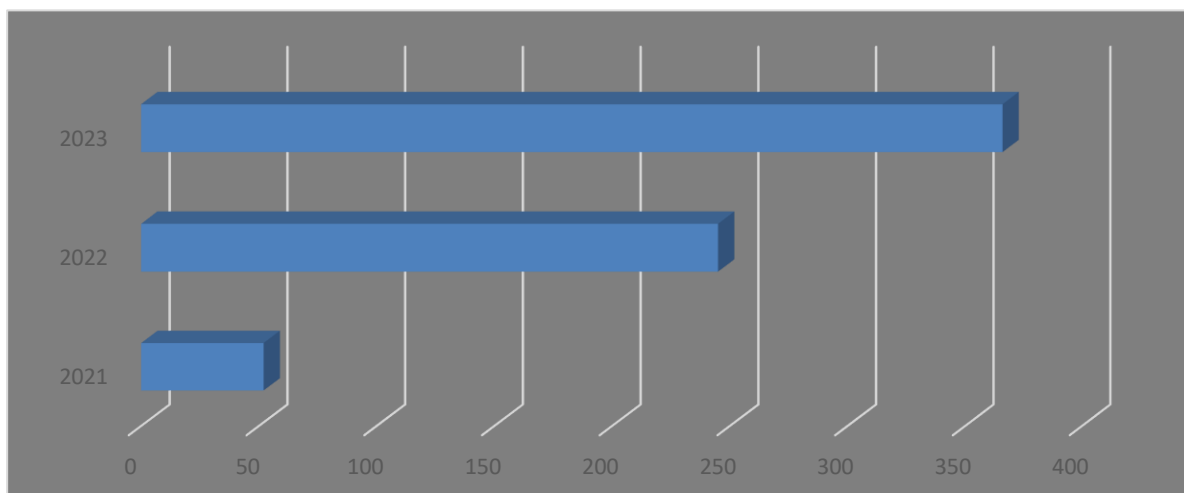
W zakresie chorób zakaźnych odnotowano wzrost:

- **zachorowań na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*.** Zachorowania potwierdzono u 15 osób, w 10 przypadkach wystąpiły pod postacią róży,

w 3 przypadkach jako posocznica, w 2 przypadkach zakażenie dotyczyło układu kostno-stawowego (w 2022 r. – 7 osób, w 2021 r. – 2);

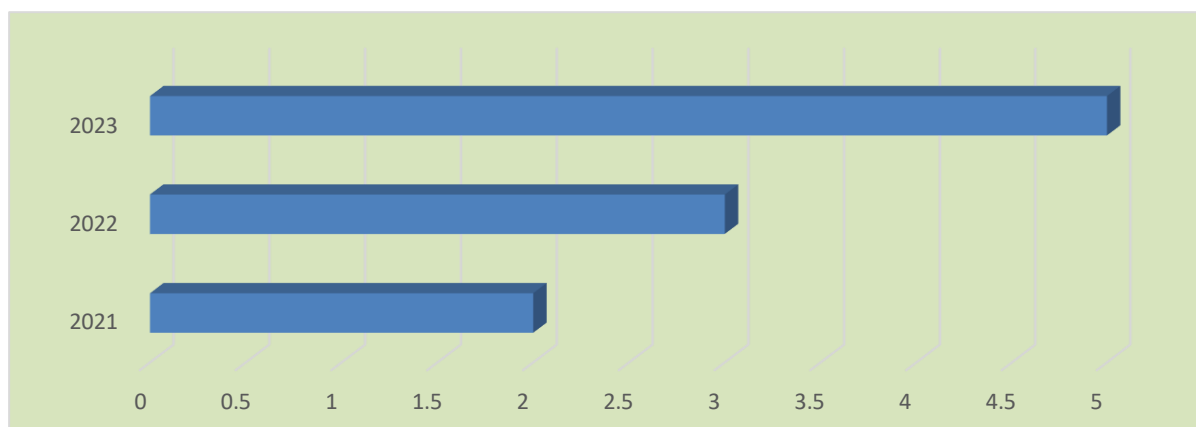
- **zachorowań na boreliozę** - widoczny jest znaczny wzrost zachorowań na boreliozę, zarejestrowano 27 przypadków (w 2022 r. – 18, w 2021 r. – 8);
- **zachorowań na ospę wietrzną** - zarejestrowano 366 zachorowań (w 2022 r. – 245, w 2021 r. – 52);

Wykres 2. Zachorowania na ospę wietrzną w latach 2021 – 2023

- **zachorowań na szkarlatynę** – obserwowany jest znaczny wzrost, zarejestrowano 59 przypadków (w 2022 r. – 10, w 2021 r. – 2);
- **inne bakteryjne zakażenia pokarmowe** - zarejestrowano 18 przypadków bakteryjnego zakażenia jelitowego, wywołane m. in. przez: *E. coli*, *Campylobacter*, *Yersinia enterocolitica*, *Clostridioides difficile* (2022 r. – 11, 2021 – 8);
- **zachorowań na gruźlicę** – zarejestrowano 5 przypadków gruźlicy (w 2022 r. – 3, w 2021 r. – 2). O kontakcie z chorym na gruźlicę prątkującą informowano właściwych lekarzy POZ w celu objęcia nadzorem epidemiologicznym osób narażonych. Wydano 1 decyzję nakazującą poddanie się obowiązkowej hospitalizacji w przypadku osoby, która odmówiła leczenia szpitalnego;

Wykres 3. Zachorowania na gruźlicę w latach 2021 – 2023

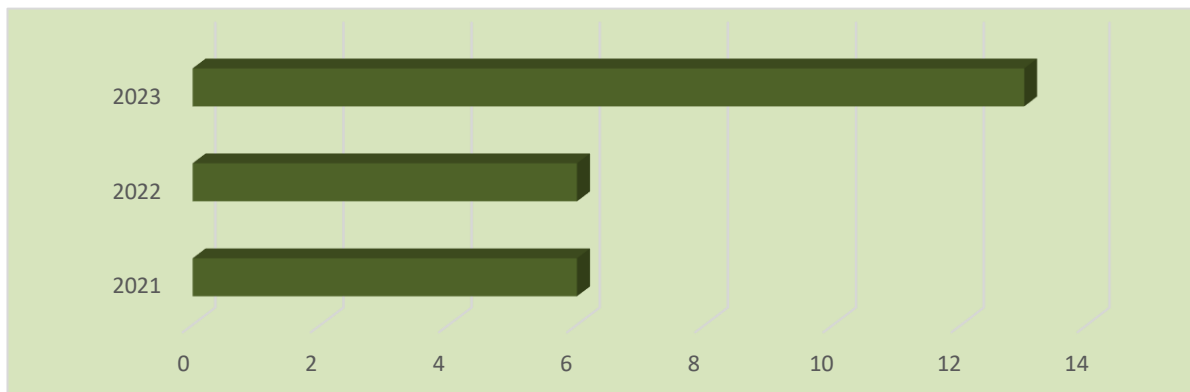

- **styczność i narażenie na wściekliznę/ kwalifikacja do szczepień** - zakwalifikowano 14 osób do szczepień p/wściekliznie w wyniku pokąsania przez nieznaną psę, koty

oraz kunę (w 2022 r. – 7, w 2021 – 2);

- **zatruc pokarmowych – wywołanych przez pałeczki Salmonella** - zarejestrowano 13 zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella* (w 2022 r. - 6, w 2021 r. – 6), w 10 przypadkach osoby poddano hospitalizacji;

Wykres 4. Zatrucia pokarmowe pałeczkami Salmonella w latach 2021 – 2023

Działania p/epidemiczne podejmowane po powzięciu informacji o zatruciu pałeczkami Salmonella obejmowały m. in. na przeprowadzeniu badań w celu potwierdzenia lub wykluczenia nosicielstwa, wnikliwym wywiadzie w celu ustalenia źródła zakażenia, edukacji zdrowotnej, ponadto do czasu uzyskania ujemnych wyników badań nad osobami zakażonymi prowadzony był nadzór epidemiologiczny;

- **posocznic – wywołanych pałeczkami Salmonella** - zarejestrowano 2 przypadki (w 2022 r. i 2021 r. – nie zarejestrowano zachorowań);
- **innych zakażeń pozajelitowych wywołanych pałeczkami Salmonella** – wykazano 1 przypadek (w 2022 r. i 2021 r. – nie zarejestrowano zachorowań);
- **nosiciele pałeczek Salmonella:** w analizowanym okresie zarejestrowano 1 przypadek bezobjawowego nosicielstwa (w 2022 r. – 1 przypadek, w 2021 r. – 2 przypadki).

Zachorowania utrzymujące się na podobnym poziomie:

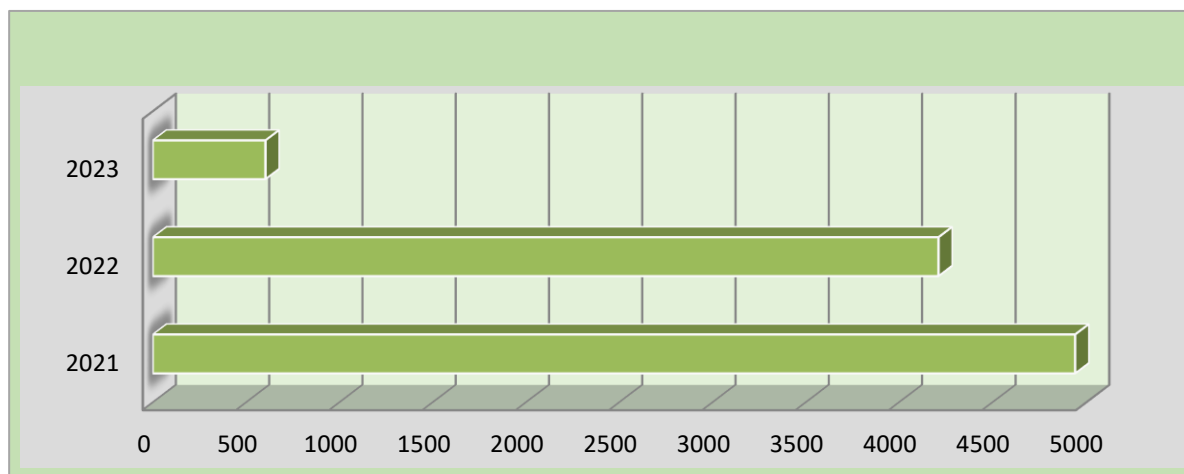
- **zachorowań na WZW typ C** - zarejestrowano 7 przypadków zakażeń wirusem WZW typu C (w 2022 r. – 7, w 2021 r. – 3). Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań na WZW typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych związanych z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyce, przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek (np. wykonywanie tatuaży). Prowadzono działania zmierzające do wyegzekwowania poprawy warunków higieny w placówkach medycznych i zakładach fryzjersko-kosmetycznych;
- **zachorowań na świnkę** - zarejestrowano 1 przypadek (w 2022 r. - 2, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- **zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową** - zarejestrowano 3 przypadki kiły (w 2022 r. – 2, w 2021 r. – 5) , nie zarejestrowano przypadków rzeżączki (w 2022 r.- 1, w 2021 r. - 1), wykazano 2 przypadki innych chorób wywołanych przez Chlamydie (w 2022 r.- 1, w 2021 r. – nie zarejestrowano zachorowań);

- **zachorowań na WZW typ B** - zarejestrowano 4 przypadki zakażeń wirusem WZW typu B (w 2022 r. – 4, w 2021 r. -8);
- **listerioza** - zarejestrowano 1 przypadek (w 2022 r. – 1, w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- **inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*** – zarejestrowano 4 zachorowania przebiegające pod postacią posocznicy, (w 2022 r. – 5, w 2021 r. – 3).

W zakresie chorób zakaźnych odnotowano spadek:

- **nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV** – zarejestrowano 4 przypadki zakażenia wirusem HIV (w 2022 r.- 8, w 2021 r. – 1), obserwowany jest spadek w porównaniu do roku ubiegłego. Nie odnotowano zachorowań na AIDS (w 2022 r.- nie rejestrowano zachorowań, w 2021 r. - 1);
- **wirusowe zakażenia jelitowe** – zarejestrowano 22 zachorowania na wirusowe określone i nieokreślone zakażenia jelitowe, w tym 4 dotyczyły dzieci do lat 2, zachorowania zostały wywołane m.in. przez: rotawirusy, norowirusy, adenowirusy (w 2022 r. - 91, w 2021 r. – 19);
- **zakażeń wirusem SARS-CoV-2** - wykazano 604 przypadki potwierdzone (w 2022 r. – 4212, w 2021 r. – 4942);

Wykres 5. Przypadki potwierdzone COVID-19 w latach 2021 – 2023

W roku 2023 zarejestrowano również:

- 3 przypadki **gardiozy** (w 2022 r. i w 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań);
- 1 przypadek **kleszczowego zapalenia mózgu** (w 2022 r. i 2021 r. – nie rejestrowano zachorowań).

1.1.1. Ogniska chorób wywołanych przez drobnoustroje przenoszone drogą pokarmową

W 2023 r. zarejestrowano 3 ogniska epidemiczne chorób przenoszonych drogą pokarmową:

- 1 ognisko domowe zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołane przez WZW A. Zatrucie wystąpiło wśród członków rodziny, po przyjęciu urodzinowym, prawdopodobnym źródłem zakażenia była osoba po przechorowaniu WZW A.

- 1 ognisko domowe zbiorowego zatrucia pokarmowego wywołane przez *Campylobacter*. Objawy chorobowe wystąpiły u dwóch z pięciu domowników. W trakcie prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono możliwego źródła zakażenia.
- 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wśród przedszkolaków z Przedszkola w Wawrowie, którzy byli uczestnikami wycieczki do Parku Dinozaurów w Nowinach Wielkich, gdzie spożywany był posiłek. Badaniom poddano 13 osób. W trakcie prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia.

1.1.2. Ogniska zakażeń szpitalnych

Zarejestrowano 1 ognisko epidemiczne, które wystąpiło w Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą przy ul. Narutowicza 6, wywołane przez *Klebsiella pneumoniae* NDM. Ognisko wywołane przez bakterię KP NDM zostało zgłoszone jako przypadki kolonizacji ze względu na prowadzenie czynnego nadzoru nad osobami zakażonymi tym patogenem. Bakteria ta charakteryzuje się odpornością na antybiotyki i wysoką śmiertelnością wśród zakażonych osób. Ognisko zostało wygaszone.

1.2. Szczepienia ochronne

Obowiązek wykonania szczepień ochronnych wynika z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2172 ze zm.), które zastąpiło uchylone rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Uzupełnieniem wymienionych regulacji prawnych jest Program Szczepień Ochronnych (PSO) na dany rok, ogłaszany corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w drodze komunikatu. Jest on przeznaczony głównie dla lekarzy i pielęgniarek będących realizatorami obowiązkowych szczepień ochronnych. Jest to dokument zawierający informacje oraz wytyczne na temat sposobu realizacji obowiązku szczepień ochronnych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

1.2.1. Nadzór nad szczepieniami

W 2023 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. na terenie powiatu gorzowskiego znajdowało się 15 punktów szczepień realizujących swoje zadania w 14 podmiotach leczniczych, w których świadczone były usługi medyczne w zakresie szczepień ochronnych w ramach PSO.

W związku z prowadzonym nadzorem przeprowadzono 15 kontroli (wszystkie z planu).

Kontrole przeprowadzane były w zakresie oceny:

- prawidłowości realizowania Programu Szczepień Ochronnych,
- gospodarki szczepionkami zakupionymi przez Ministra Zdrowia przeznaczonymi do obowiązkowych szczepień ochronnych,
- prawidłowości przechowywania szczepionek, w tym prowadzonego monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych, a także dokumentacji potwierdzającej sprawność urządzeń chłodniczych oraz rejestrujących temperaturę,
- prowadzenia dokumentacji dot. Szczepień, w tym Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych,
- procedur, tym dotyczących postępowania z preparatami szczepionkowymi na wypadek awarii urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania szczepionek lub braku dostawy prądu, a także w przypadku przerwania łańcucha chłodniczego,

➤ bieżącego stanu sanitarno-higienicznego gabinetów szczepień.

Podczas przeprowadzonych kontroli w 2023 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w ocenianym zakresie. Wydawane były natomiast doraźne zalecenia, uwagi oraz wnioski dotyczące przede wszystkim przedłożenia brakujących dokumentów lub uzupełnienia ich o niezbędne informacje, w tym uzupełnienie/uaktualnienie procedur. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na edukację rodziców w zakresie realizacji programu szczepień ochronnych jako elementu zapobiegania chorobom zakaźnym. Rezygnacja ze szczepienia może istotnie zakłócić i utrudnić realizację programu szczepień. Jeżeli istnieje ryzyko, że rodzice nie zgłoszą się z dzieckiem w wyznaczonym terminie, należy dołożyć wszelkich starań, aby wykorzystać do szczepienia każdą możliwość, w której pacjent odwiedza placówkę.

W opisywanym roku sprawozdawczym doszło do przerywania łańcucha chłodniczego przechowywanych preparatów szczepionkowych w dwóch podmiotach leczniczych na terenie Kostrzyna Nad Odrą, do których doszło w wyniku awarii zasilania energetycznego oraz nie zadziałania systemu zasilania awaryjnego. Z uwagi na wątpliwości co do zachowania właściwości leczniczych przedmiotowych preparatów szczepionkowych poddano je utylizacji. Przedstawiciele PPIS w Gorzowie Wlkp. podczas kontroli każdorazowo omawiali procedurę postępowania z preparatami szczepionkowymi na wypadek awarii urządzenia chłodniczego przeznaczonego do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz braku dostawy prądu.

Ponadto przedstawiciele PPIS w Gorzowie Wlkp. przygotowywali i realizowali zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do wykonania PSO na terenie powiatu gorzowskiego, a także nadzorowali przechowywanie i dystrybucję preparatów szczepionkowych dla podmiotów leczniczych.

W omawianym okresie prowadzono również nadzór nad realizacją szczepień u dzieci osób przybyłych do Polski po 24 lutego 2022 r. z Ukrainy (Uchodźcy), podobnie jak w roku ubiegłym.

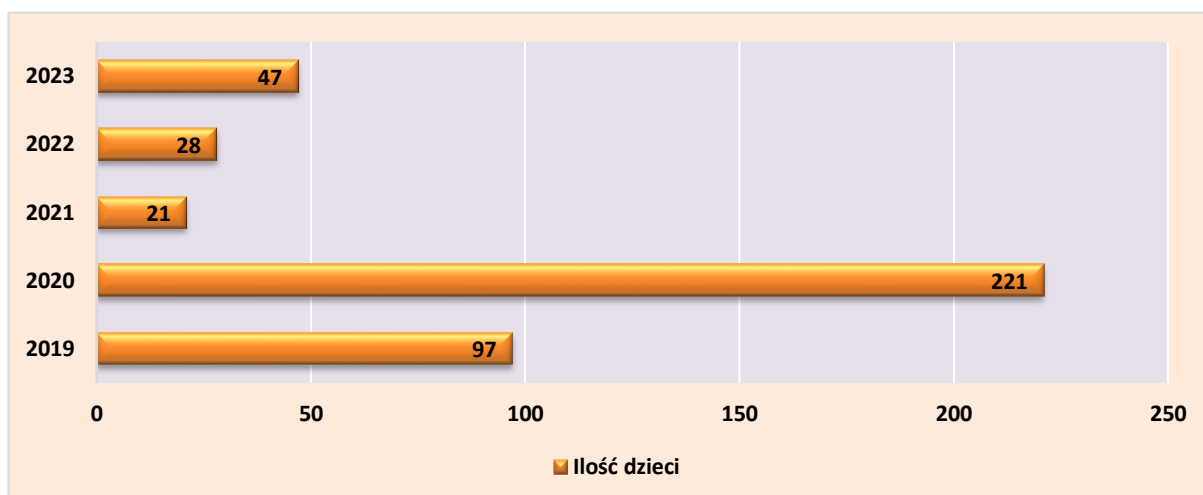
1.2.2. Egzekwowanie obowiązku szczepień

Sposób egzekwowania obowiązku szczepień został określony w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 ze zm.). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. nie jest organem egzekucyjnym. Na podstawie przepisów ww. ustawy oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej pełni rolę wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym. Wierzyciel ma obowiązek doręczyć dłużnikowi upomnienie, a po bezskutecznym upływie terminu na wykonanie obowiązku wystawić tytuł wykonawczy, który przesyła do organu egzekucyjnego.

W 2023 r. na podstawie zgłoszeń z podmiotów leczniczych zaobserwowano wzrost liczby dzieci, u których nie jest realizowany obowiązek szczepień ochronnych (dzieci bez szczepień lub bez kontynuacji rozpoczętych wcześniej szczepień).

W powiecie gorzowskim w opisywanym okresie zarejestrowano 47 dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmawiali wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych (40 rodziców/opiekunów), podczas gdy w 2022 roku zanotowano 28 dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmawiali wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych (33 rodziców/opiekunów), w 2021 roku zanotowano 21 dzieci (25 rodziców/opiekunów), 2020 roku odnotowano 221 dzieci (162 rodziców/opiekunów), w 2019 roku zarejestrowano 97 dzieci (131 rodziców/opiekunów).

Wykres 6. Liczba dzieci, których rodzice/opiekunowie prawni odmówili wykonania obowiązkowych szczepień w latach 2019 -2023

W związku z uchyleniem się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich dzieci, do rodziców/opiekunów prawnych skierowano łącznie 22 pisma edukacyjne dotyczące zasadności podjęcia szczepień ochronnych u 28 dzieci. W trakcie trwania opisywanego okresu sprawozdawczego u 5 dzieci zamieszkujących powiat gorzowski rodzice zdecydowali o rozpoczęciu lub kontynuacji szczepień.

W roku 2023 nie prowadzono postępowań administracyjnych, gdyż Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż publikowanie kalendarza szczepień w formie komunikatu GIS jest niezgodne z Konstytucją RP. W związku z powyższym Minister Zdrowia w dniu 27 września 2023 r. wydał rozporządzenie w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2172 ze zm.) regulujące obowiązek szczepień ochronnych.

1.2.3. Realizacja szczepień obowiązkowych

Szczepienia ochronne to najbezpieczniejszy i najskuteczniejszy sposób ochrony przed wieloma groźnymi chorobami zakaźnymi.

Nowoczesne szczepionki są dobrze tolerowane, a efekty uboczne występują bardzo rzadko. Dzięki obowiązkowym szczepieniom wzrasta liczba osób uodpornionych przeciw chorobom zakaźnym i zmniejsza się ryzyko epidemii tych chorób w populacji. Ponadto zmniejszają społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia tych chorób oraz ich powikłań. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji i zmniejszenia ryzyka epidemicznego szerzenia się chorób zakaźnych jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu co najmniej ok. 95 % odsetka populacji) i chroni nie tylko osoby, które się zaszczepiły, ale również tych, którzy są za mali na szczepienia lub z powodu przeciwwskazań medycznych zaszczepić się nie mogli.

Tabela 1. Zestawienie liczby zaszczepionych dzieci (mieszkańców powiatu gorzowskiego) w latach 2021, 2022 i 2023 przeciwko wybranym jednostkom chorobowym

Wiek/szczepienie przeciw	Liczba dzieci w roczniku/uodpornienie w 2021 roku	Liczba dzieci w roczniku/uodpornienie w 2022 roku	Liczba dzieci w roczniku/uodpornienie w 2023 roku
13-15 miesiąc życia/ odrze, śwince, różyczce (szczepienie pierwotne)	345/69,3%	351/70,1%	272/72,4%
6 rok życia/ odrze, śwince, różyczce (szczepienia podstawowe i przypominające)	430/91,6%	453/96,9%	411/98,5%
16-18 miesiąc życia/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepienia podstawowe)	381/93,7%	344/84,3%	356/97,5%
14 rok życia/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepienia przypominające I i II)	509/99,8%	550/98,9%	503/98,6%
19 rok życia/ błonicy i tężcowi dla młodzieży (szczepienie przypominające I, II i III – ostatnie)	433/100%	436/99,5%	468/100%

Z dniem 1 czerwca 2023 r. rozpoczęła się realizacja Powszechnego programu szczepień przeciw HPV mająca na celu zapobieganie głównie rakowi szyjki macicy i innym nowotworom (rak odbytu, sromu, pochwy), które może powodować wirus brodawczaka ludzkiego (HPV). Program ten spełnia założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Szczepienie przeciw HPV są dobrowolne, bezpłatne i skierowane do dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat (w roku sprawozdawczym przeznaczone były dla dzieci urodzonych w 2010 r. i w 2011 r.). Na terenie powiatu gorzowskiego w 2023 r. do niniejszego programu przystąpiła 1 placówka medyczna zlokalizowana w Kostrzynie nad Odrą.

1.2.4. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

Niepożądane Odczyny Poszczepienne (NOP) są to niepożądane objawy chorobowe pozostające w związku z wykonanym szczepieniem. Reakcje te mogą mieć przebieg łagodny (miejscowy obrzęk kończyny, silne miejscowe zaczerwienienie, gorączka), poważny (charakteryzuje się dużym nasileniem objawów w postaci znacznego obrzęku kończyny, silnego jej zaczerwienienia, wysokiej gorączki, nie wymaga hospitalizacji) lub ciężki (zagroza życiu i wymaga hospitalizacji w celu jego ratowania). Zgłoszenie NOP-u należy do obowiązków lekarza lub felczera, zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 08 grudnia 2008 r.

o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń oraz chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1284 ze zm.) Lekarz lub felczer zgłasza każdy przypadek NOP-u do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w ciągu 24 godzin licząc od podejrzenia lub rozpoznania wystąpienia NOP.

W 2023 r. z placówek, które funkcjonują na terenie powiatu gorzowskiego otrzymano 2 zgłoszenia dotyczące NOP w ramach PSO (oba łagodne). Natomiast po szczepieniach przeciw Covid-19 nie zgłoszono NOP. Podana liczba odczynów poszczepiennych dotyczy miejsca wykonania szczepienia, a nie miejsca zamieszkania osoby, u której NOP wystąpił.

1.3. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Na terenie powiatu gorzowskiego w 2023 roku objęto nadzorem 77 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 2 podmioty udzielające stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital), 32 podmioty ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych (przychodnie, poradnie), 3 zakłady badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz obiekty prowadzące działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

W roku sprawozdawczym stan podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu gorzowskiego w zakresie dezynfekcji i sterylizacji w większości placówek nie budził zastrzeżeń. Do dezynfekcji stosowano preparaty, które posiadały wpis do rejestru prowadzonego przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz znak zgodności CE. Stanowiska do mycia i dezynfekcji rąk w większości wyposażone były w: umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem, dozownik z preparatem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia, pojemnik z przykryciem uruchamiany bez kontaktu z dłonią na zużyte ręczniki.

We wszystkich gabinetach, w których znajdują się stanowiska sterylizacji gabinetowej zachowano ciąg technologiczny. Wszystkie placówki prowadzące procesy sterylizacji zostały poinformowane o konieczności przestrzegania „Ogólnych wytycznych dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia”. Gospodarka odpadami medycznymi stanowiła jeden z głównych elementów kontrolowanych w placówkach medycznych. Obiekty nadzorowane miały wydzielone pomieszczenia z urządzeniami chłodniczymi do czasowego gromadzenia odpadów medycznych oraz brudowniki i wiaty do odpadów komunalnych, jednakże PPIS w Gorzowie Wlkp. w dalszym ciągu przeprowadza działania edukacyjno - kontrolne dotyczące zasad postępowania z odpadami medycznymi wytwarzanymi w placówkach w celu wyeliminowania przypadków błędów kwalifikacji odpadów, a także zapobieżenia mieszania odpadów różnych rodzajów, co przyczynia się do racjonalizacji ilości wytwarzanych odpadów i zapewni bezpieczeństwo pracownikom mających styczność z odpadami medycznymi.

Na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w placówkach powiatu gorzowskiego stan podmiotów leczniczych pod względem sanitarno-technicznym uległ poprawie. Przeprowadzone remonty i modernizacje obiektów oraz zakup nowego sprzętu przyczynił się do poprawy funkcjonalności i poziomu świadczonych usług medycznych.

1.3.1. Interwencje

W 2023 r. wpłynęła 1 interwencja, w związku z przeprowadziła kontrolę sanitarną. Zgłoszona została przez osobę prywatną i dotyczyła wyrzucania bioodpadów na posesje sąsiada oraz obecności gryzoni. Po przeprowadzeniu kontroli warunków sanitarno-higienicznych przez przedstawicieli PSSE w Gorzowie Wlkp. zgłoszoną interwencję rozpatrzono jako zasadną.

1.3.2. Działalność kontrolno-represyjna

W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą przeprowadzono 82 kontrole, w tym 12 kontrole Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą Sp. z o.o. oraz 1 kontrolę Nowego Szpitala - Poradnie Specjalistyczne w Witnicy. Przeprowadzone kontrole w Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą Sp. z o.o. dotyczyły oceny działalności Zespołu i Komitetu ds. Zakażeń Szpitalnych oraz oceny działań realizowanych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki obejmujących bezpieczeństwo sanitarne pacjentów i personelu. Ogólna ocena stanu sanitarnego pozostałych skontrolowanych placówek prowadzących działalność leczniczą była zbliżona do stwierdzonej w roku 2022, tj. kontrole nie wykazały rażących nieprawidłowości w bieżącym stanie sanitarnym, natomiast drobne uchybienia były korygowane doraźnie w trakcie kontroli.

Wydano łącznie:

- 7 decyzji administracyjnych, w tym: 1 nakazującą usunięcie nieprawidłowości, 1 odsuwającą od wykonywanej pracy, 3 prolongaty, 1 umarzającą, 1 wygaszającą wykonanie obowiązków, 1 o obowiązku hospitalizacji, 1 decyzję rachunkową;
- nałożono 2 mandaty karne w kwocie 400 zł za nieprawidłową gospodarkę odpadami medycznymi.

Wnioski:

W 2023 r. w porównaniu z 2021 r. i 2022 r. zarejestrowano ogólny wzrost zakażeń oraz zachorowań na choroby zakaźne. Istotny wpływ na sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu wywarło zniesienie obostrzeń utrzymywanych prawnie w latach 2020-2022 w związku z epidemią COVID-19. Zwiększenie swobody w przemieszczaniu się i kontaktowaniu przyczyniło się do odnotowywania większej liczby przypadków innych chorób zakaźnych. W porównaniu z danymi pochodzącymi sprzed początku epidemii COVID-19, nie są to jednak drastyczne różnice sugerujące pogorszenie sytuacji epidemiologicznej.

Warto zaznaczyć, że w przypadku wirusa RSV, wprowadzony obowiązek zgłaszania stanowi zupełnie nową inicjatywę. Oznacza to, że dotychczasowe procedury nie obejmowały zgłaszania przypadków związanych z tym wirusem, a nowa regulacja ma na celu skuteczniejsze monitorowanie i reagowanie na tego rodzaju infekcje w społeczności. Działania te mają na celu zwiększenie skuteczności działań prewencyjnych i ochronnych w zakresie zdrowia publicznego.

W 2023 r. oceny stanu higieniczno-sanitarnego placówek podległych PPIS w Gorzowie Wlkp. dokonywano na podstawie kontroli pomieszczeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz działań podejmowanych przez personel. Państwowa Inspekcja Sanitarna w Gorzowie Wlkp. realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, sprawowała nadzór nad stanem sanitarno-higieniczny z uwzględnieniem stanu technicznego, procesami dekontaminacji narzędzi, sprzętu i powierzchni, gospodarkę odpadami, postępowania z bielizną. Sprawdzano procedury placówek zgodnie z ich stosowaniem oraz prowadzenie przez nie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się

zakażeń i chorób zakaźnych. W roku 2023, podobnie jak w latach ubiegłych, zespoły kontroli zakażeń szpitalnych konsultowały się z pracownikami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, podejmując działania w celu wzmożenia nadzoru epidemiologicznego oraz zwiększenia efektywności działań przeciwepidemicznych w szpitalach. Ocena stanu sanitarnego w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych w 2023 r. w porównaniu z poprzednimi latami, jest na porównywalnym poziomie. Bieżący stan sanitarny większości podmiotów leczniczych nie budził zastrzeżeń, stwierdzone nieprawidłowości w trakcie przeprowadzanych kontroli dotyczące naruszenia przepisów prawa skutkowały wydaniem decyzji merytorycznych zobowiązujących placówki do usunięcia uchybień.

Realizacja programu szczepień ochronnych w 2023 r. była stabilna. Zaobserwowano wzrost liczby dzieci, u których nie jest realizowany obowiązek szczepień ochronnych.

Do rodziców/opiekunów prawnych skierowano łącznie 22 pisma edukacyjne dotyczące zasadności podjęcia szczepień ochronnych u 28 dzieci. Jednak w trakcie trwania opisywanego okresu sprawozdawczego u 5 dzieci (zamieszkałych na terenie powiatu gorzowskiego) rodzice zdecydowali o rozpoczęciu lub kontynuacji szczepień. Liczba niepożądanych objawów chorobowych pozostających w związku czasowym z wykonanym szczepieniem w stosunku do roku 2022 była taka sama. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania szczepionek w nadzorowanych punktach szczepień poza wystąpieniem 2 zdarzeń przerwania łańcucha chłodniczego przechowywanych preparatów szczepionkowych w 2 podmiotach leczniczych, do których doszło w wyniku awarii zasilania energetycznego oraz nie zadziałania systemu zasilnia awaryjnego.

2. Warunki zdrowotne środowiska bytowania mieszkańców powiatu gorzowskiego

2.1. Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

2.1.1. Ocena zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

- w roku 2023 nadzorem objęto 23 urządzenia wodociągowe, w tym:
 - 15 służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;
 - 8 indywidualnych ujęć wody prowadzonych przez podmioty m.in. dostarczające lub wykorzystujące wodę w ramach działalności gospodarczej lub budynkach użyteczności publicznej.

Tabela 2. Zwodociągowanie miast i gmin powiatu gorzowskiego

Gmina	Wodociąg zaopatrujący	Obszar zaopatrywania w wodę
Kostrzyn nad Odrą	Wodociąg publiczny Kostrzyn nad Odrą	Kostrzyn nad Odrą
Bogdaniec	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Raław, Stanowice, Bogdaniec, Jenin, Łupowo, Wieprzyce
	Wodociąg publiczny Nowiny Wielkie	Bogdaniec, Chwałowice, Gostkowiec, Jasiniec, Jeninek, Jeniniec, Jeże, Jeżyki, Krzyszczyna, Krzyszczynka, Kwiatkowiec, Lubczyno, Motylewo, Podjenin, Roszkowice, Wieprzyce, Włostów
Deszczno	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Ciecierzycy, Łagodzin, Ulim, Osiedle Poznańskie, Karnin, Borek, Koszęcin, Prądocin
	Wodociąg publiczny Maszewo	Bolemin, Białobłocie, Brzozowiec, Deszczno, Dzierżów, Glinik, Karnin, Kiełpin, Krasowiec, Maszewo, Płonica, Dzierzławice, Osiedle Poznańskie
Kłodawa	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Kłodawa, Chwałęcice, Wojcieszycy, Różanki, Santocko, Mironice, Zamoksze
	Wodociąg publiczny Zdroisko	Zdroisko, Santoczno, Rybakowo
	Wodociąg publiczny Łośno	Łośno
Lubiszyn	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Baczyna, Marwice, Lubno, Wysoka
	Wodociąg publiczny Lubiszyn	Lubiszyn, Ściechów, Ściechówek, Tarnów, Chłopiny
	Wodociąg publiczny Staw	Staw, Kozin, Podlesie, Smoliny
	Wodociąg publiczny Gajewo	Gajewo, Brzeżno, Dzikowo, Mystki
Santok	Wodociąg publiczny Gorzów Wlkp.	Janczewo, Wawrów, Czechów, Gralewo, Górki
	Wodociąg publiczny Płomykowo	Płomykowo, Santok
	Wodociąg publiczny Ludziszławice	Ludziszławice, Lipki Wielkie, Mąkoszyce, Stare Polichno, Nowe Polichno, Jastrzębnik

m. Witnica	Wodociąg publiczny Witnica	Witnica, Białcz, Białczyk (nr budynków: 1a,2,2a,6,6a,14,56,75, 75a,77,78)
Witnica	Wodociąg publiczny Nowiny Wielkie	Nowiny Wielkie, Pyrzany, Świerkocin, Białczyk (nr budynków: 52,38,46,49,53,48,5, nr działek: 235/2, 77/2)
	Wodociąg publiczny Kamień Wielki	Kamień Wielki, Mościce, Mościczki (kolonia)
	Wodociąg publiczny Kamień Mały	Dąbroszyn, Kamień Mały, Krześniczka, Mościczki
	Wodociąg publiczny Stare Dzeduszyce	Stare Dzeduszyce, Nowe Dzeduszyce, Sosny
	Wodociąg publiczny Mosina	Mosina

- w okresie sprawozdawczym skontrolowano wszystkie ww. urzędnienia,
 - do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 84 próbki wody, z czego zakwestionowano 14;
 - wydano 8 decyzji zobowiązujących do poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie parametrów mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, *Escherichia coli*) i fizykochemicznych (mangan,), tj.:
- 4 stwierdzające brak przydatności wody *do spożycia* na wodociągach publicznych w Mosinie, Stawie oraz indywidualnych ujęciach wody Ośrodka Przywodnego „Nierzym” i Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą,
- 4 stwierdzających warunkową przydatności wody do spożycia na wodociągach publicznych w Ludziszawicach, Płomykowie, Mosinie i Stawie.

2.1.2. Ocena jakości wody

W roku sprawozdawczym wydano 141 ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie 202 sprawozdań z badań wody, wykonanych w ramach nadzoru sanitarnego (84 próbki) oraz kontroli wewnętrznej realizowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne, a także podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć m.in. w ramach działalności gospodarczej, budynkach użyteczności publicznej lub budynkach zamieszkania zbiorowego (118 próbek).

Wodociągi zaopatrzenia zbiorowego (wodociągi publiczne) Miasto

Przez większość roku jakość wody podawanej do sieci oraz z sieci wodociągów publicznych w Kostrzynie nad Odrą (ujęcie przy ul. Prostej i ul. Gorzyńskiej) oraz Witnicy, w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Kostrzyn nad Odrą

W roku sprawozdawczym odnotowano jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, mętność). Po przeprowadzeniu przez administratora ujęcia działań naprawczych jakość wody uległa poprawie.

Witnica

W 2023 r. odnotowano jednorazowe pogorszenia jakości wody pod względem parametrów fizykochemicznych (jon amonu, mętność, żelazo, mangan) oraz mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h). Administratora ww. wodociągu zobowiązano do podjęcia działań naprawczych, w efekcie których uzyskano poprawę jakości wody.

Na przełomie kwietnia i maja przyjęto interwencję obejmującą łącznie 22 zgłoszenia mieszkańców Witnicy dotyczące niewłaściwej jakości wody podawanej z wodociągu publicznego w Witnicy (zmienione cechy organoleptyczne, m.in. barwa, mętność oraz obecność zanieczyszczeń/ osadów) oraz 1 petycję w sprawie poprawy stanu wody podawanej przez ww. ujęcie. Po przeprowadzeniu kontroli w zakresie oceny cech organoleptycznych wody dostarczanej z ww. wodociągu interwencję uznano za zasadną. Prawdopodobną przyczyną zanieczyszczenia wody było m.in. zrywanie osadów z sieci wodociągowej poprzez zwiększony rozbiór wody. Administrator ujęcia na bieżąco (po otrzymaniu zgłoszeń od mieszkańców) podejmował działania naprawcze polegające na intensywnym płukaniu sieci wodociągowej na hydrantach. Ponadto w okresie od 22 maja 2023 r. do 25 czerwca 2023 r. w celu usunięcia osadów w miejscowości Witnica przeprowadzono czyszczenie i dezynfekcję sieci wodociągowej metodą hydropneumatyczną. W związku z prowadzeniem ww. działań administrator ujęcia pobrał łącznie 35 próbek wody, w tym 6 próbek wody podawanej do sieci (Stacja Uzdatniania Wody) oraz 29 próbek wody w 7 punktach sieci wodociągowej w rejonach objętych pracami naprawczymi jw. Jakość wody ustabilizowała się.

Obszar wiejski

Jakość wody z wodociągów publicznych w Kamieniu Wielkim, Nowinach Wielkich, Zdroisku, Gajewie i Maszewie przez cały rok odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. poz. 2294).

Okresowe pogorszenie jakości wody pod względem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych stwierdzono na wodociągach publicznych w:

- **Mosinie** (bakterie grupy coli): decyzja o braku przydatności wody do spożycia obowiązywała przez 10 dni, natomiast decyzja o warunkowej przydatności przez 34 dni;
- **Stawie** (bakterie grupy coli, *Escherichia coli*): decyzja o braku przydatności wody do spożycia obowiązywała przez 10 dni, natomiast decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia została wygaszona w styczniu 2024 r. (łącznie obowiązywała przez 33 dni, w tym w 2023 r. przez 17 dni);

- **Ludzisławicach** (bakterie grupy coli): decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia obowiązywała przez 7 dni;
- **Płomykowie** (mangan – woda ze studni głębinowej): nadal obowiązuje wydana w lutym decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia (w roku 2023 dwukrotnie zmieniono termin wykonania obowiązków ww. decyzji).

Ponadto z uwagi na obecność Enterokoków kałowych w instalacji wewnętrznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II przy ul. Dębowej 3 w Różankach wydano decyzję o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi w ww. obiekcie (obowiązywała przez 34 dni). Przyczyną zanieczyszczenia wody było nieprawidłowe przygotowanie instalacji przed jej ponownym włączeniem do eksploatacji po prowadzonych w placówce prace remontowych polegających m.in. na kompleksowej wymianie instalacji wodociągowej w budynku szkoły. W okresie obowiązywania ww. decyzji uczniom i personelu zapewniono wodę butelkową, natomiast do celów higienicznych (mycie rąk) wodę dostarczano w 20 l kanistrach z Zamiejscowego Oddziału Przedszkolnego w Różankach. Mycie rąk przez uczniów nadzorowane było przez dyżurującym w tym celu personel. Zapewniono również środki do dezynfekcji rąk.

Natomiast pojedyncze jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych wystąpiły na wodociągach publicznych w:

- Mosinie (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h, mangan, żelazo, mętność),
- Starych Dzieduszykach (bakterie grupy coli),
- Stawie (bakterie grupy coli),
- Lubiszyn (bakterie grupy coli),
- Kamieniu Małym (mętność),
- Łośnie (żelazo, mętność, zapach).

W wyniku podjętych przez administratorów ww. wodociągów działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, za wyjątkiem wodociągu publicznego w Stawie (wydano decyzję o braku i warunkowej przydatności wody do spożycia).

Stan sanitarno-techniczny urządzeń wodociągowych zakwestionowano w przypadku wodociągów w Kamieniu Wielkim (umorzono wszczęte postępowania) oraz Nowinach Wielkich – wydano decyzję zobowiązującą administratora do poprawy ww. stanu. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie nieprawidłowości.

Urządzenia pozostałych ujęć zbiorowego zaopatrzenia utrzymane były w dostatecznym stanie sanitarno-technicznym.

Reasumując:

- Na koniec 2023 r. jakość wody podawanej z 13 wodociągów publicznych spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U z 2017 r. poz. 2294).
- W przypadku dwóch wodociągów (tj. Płomykowo i Staw) na koniec roku obowiązywały decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia.
- W trakcie roku na 10 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę odnotowano okresowe lub jednorazowe pogorszenie jakości wody (w 2021 r. na 5, w 2022 r. na 11).
- Analiza wyników badań wody z lat 2020–2023 wskazuje na występujące w ciągu roku przypadki okresowego pogarszania się jakości wody podawanej przez wodociągi publiczne.

Indywidualne ujęcia wody

Grupę tą stanowi 8 ujęć zaopatrujących w wodę obiekty użyteczności publicznej oraz zamieszkania zbiorowego. Skontrolowane urządzenia wodociągowe tej grupy ujęć utrzymane były w dostatecznym stanie sanitarno-technicznym.

Okresowe pogorszenie jakości wody pod względem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych odnotowano na indywidualnych ujęciach wody:

- Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą Sp. z o.o. (bakterie grupy coli): decyzja o braku przydatności wody do spożycia obowiązywała przez 23 dni,
- Ośrodka Przywodnego „Nierzym” w Nierzymiu (bakterie grupy coli): decyzja o braku przydatności wody do spożycia obowiązywała przez 5 dni.
- Ośrodka „Leśne Ustronie” w Witnicy (mętność, żelazo, mangan): poprawę jakości wody uzyskano w toku prowadzonego postępowania administracyjnego.

Natomiast jednorazowe przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych jakości wody stwierdzono na indywidualnych ujęciach wody:

- Ośrodka Przywodnego „Nierzym” (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h, mętność),
- Ośrodka Wypoczynkowego Lipy (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h, żelazo, mętność),
- Leśniczówki Przyłęsko (bakterie grupy coli),
- Ośrodka Azyl w Mironicach (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h),
- Zespołu Szpitalnego przy ul. Dekerta 1 (bakterie grupy coli),
- Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą (bakterie grupy coli),
- Pałacyku Łąkomin (mętność),
- Ośrodka Wypoczynkowego Leśne Ustronie w Witnicy (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h, mętność, mangan, żelazo).

Jakość wody uległa poprawie w wyniku działań naprawczych podjętych przez zarządców ww. ujęć.

2.1.3. Nadzór nad jakością ciepłej wody w obiektach użyteczności publicznej

Badania ciepłej wody użytkowej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w ramach nadzoru sanitarnego i/lub kontroli wewnętrznej przeprowadzono w 8 obiektach użyteczności publicznej (w tym 1 obiekcie prowadzącym działalność leczniczą, 2 domach pomocy społecznej, 4 placówkach zapewniających całodobową opiekę i 1 placówce opiekuńczo-wychowawczej), tj.:

- Nowym Szpitalu w Kostrzynie nad Odrą Sp. z o.o., ul. Narutowicza 6 w Kostrzynie nad Odrą;
- Domu Pomocy Społecznej „Dom Seniora”, ul. Narutowicza 4A w Kostrzynie nad Odrą;
- Domu Pomocy Społecznej w Kamieniu Wielkim, ul. Stawna 40 w Kamieniu Wielkim;
- Pensjonacie Srebrna Magnolia, ul. Brzozowa 35 w miejscowości Osiedle Poznańskie;
- Domu Opieki Sp. z o.o., ul. Akacyjowa 21 w Jeninie,
- Dziennym Domu Pobytu dla Osób Starszych, Mironice 20,
- Domu Opieki „U Basi i Józia”, ul. Lipowa 15 w Gliniku,
- Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym, ul. Szosowa 109 w Lipkach Wielkich.

W roku sprawozdawczym zakwestionowano 4 próbki wody pobrane z instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej w Pensjonacie Srebrna Magnolia (stara część budynku). Decyzja stwierdzająca wysokie skażenie sieci ciepłej wody użytkowej obowiązywała przez 38 dni.

W pozostałych obiektach jakość ciepłej wody użytkowej w badanym zakresie spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2.1.4. Awaryjne zaopatrzenie w wodę miejscowości zwodociągowanych

W przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnych miasto Kostrzyn nad Odrą, miasto i gmina Witnica oraz gminy: Kłodawa, Lubiszyn i Santok, a także miasto Gorzów Wlkp. (którego wodociąg zaopatruje w wodę do spożycia część miejscowości w ościennych gminach) posiadają procedury dotyczące zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. W sytuacji wystąpienia awarii wodociągu bądź ograniczeń w dostawach wody (np. skażenie warstw wodonośnych) władze miast jak i gmin powiatu praktykują dowożenie wody pochodzącej z innych eksploatowanych ujęć. W dyspozycji administratorów wodociągów znajduje się 8 cystern (MZK Witnica – 2, ZUK Lubiszyn – 1, PWiK w Gorzowie Wlkp. – 5). Ponadto na terenie MZK w Kostrzynie nad Odrą stacjonuje 1 cysterna należąca do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego. Niemniej jednak w przypadkach wystąpienia awarii bądź zamknięcia ujęcia lub kilku ujęć wody obejmujących swoją strefą zaopatrzenia kilka miejscowości w gminach ich ilość może nie być wystarczająca, co uniemożliwi zapewnienie ciągłości dostaw wody do wszystkich odbiorców/konsumentów. Dodatkowo zarządcy wodociągów i większości ujęć indywidualnych wody dysponują agregatami prądotwórczymi, które umożliwiają zapewnienie ciągłości dostaw wody w przypadku przerw spowodowanych brakiem prądu (za wyjątkiem Ośrodka Przywodnego „Nierzym” oraz Ośrodków wypoczynkowych w Lipach i Leśne Ustronie w Witnicy). Konieczność posiadania awaryjnego źródła zaopatrzenia w wodę dotyczy również szpitali. Rezerwowym źródłem zaopatrzenia w wodę Nowego Szpitala w Kostrzynie nad Odrą, jest wodociąg miejski w Kostrzynie nad Odrą.

2.2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2023 r. pod nadzorem pozostawało 218 obiektów użyteczności publicznej. Skontrolowano 91 obiektów (co stanowi 41,74 % ogólnej liczby) przeprowadzając w nich łącznie 98 kontroli. Ocenie poddano stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej, prowadzenie właściwej gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi (np. w zakładach kosmetycznych i tatuażu).

Jako bardzo dobre oceniono 2 obiekty, tj. salon fryzjerski Barber Shop przy ul. Wyszyńskiego w Kostrzynie nad Odrą oraz Gabinet Kosmetyczno - Podologiczny przy ul. Księdza Bielaka w Witnicy.

Jako złe oceniono 7 obiektów - z uwagi na niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny 3 osoby świadczące usługi w salonach fryzjerskich w Kostrzynie nad Odrą (przy ul. Gorzowskiej oraz Żeglarskiej) i Witnicy (przy ul. Gorzowskiej) oraz 2 osoby w obiektach świadczących usługi hotelarskie (Pałacyk w Łąkominiu i Noclegi przy ul. Gorzowskiej w Witnicy) ukarano grzywną w drodze mandatu karnego o łącznej wysokości 1550 zł. Ponadto wydano 2 decyzje administracyjne zobowiązujące zarządzających przystankami komunikacji autobusowej w gminach Witnica i Lubiszyn do usunięcia nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu technicznego wiat/lawek.

Nie wykonana pozostaje także decyzja (obowiązująca od 2021 r.) zobowiązująca PKP Polskie Linie Kolejowe SA Zakład Linii Kolejowych w Zielonej Górze do poprawy stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitu w tunelu dworcowym w Kostrzynie nad Odrą. W chwili obecnej trwa postępowanie w związku z wnioskiem o zmianę terminu realizacji obowiązków decyzji (z uwagi na planowaną długoterminową inwestycję w ramach której

przewidziano modernizację Stacji Kostrzyn, łącznie ze zmianą układu torowych i budową nowej izolacji torów).

Tabela 3. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Rodzaj obiektu	Liczba wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba obiektów ocenionych jako	
				bardzo dobre	złe*
Ustępy publiczne	5	2	2	0	0
Baseny kąpielowe	1	1	4	0	0
Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	7	2	2	0	0
Placówki zapewniające całodobową opiekę	3	1	1	0	0
Noclegownie i domy dla bezdomnych	2	2	2	0	0
Hotele ogółem	3	0	0	0	0
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie	13	10	11	0	2
Zakłady fryzjerskie	38	17	17	1	3
Zakłady kosmetyczne	18	14	14	1	0
Zakłady tatuażu	1	1	1	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	10	3	3	0	0
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu	23	11	11	0	0
Dworce i stacje kolejowe	1	1	2	0	0
Tereny rekreacyjne	13	5	5	0	0
Cmentarze	44	5	5	0	0
Domy przedpogrzebowe	1	1	1	0	0
Pozostałe obiekty użyteczności publicznej	35	15	17	0	2
RAZEM	218	91	98	2	7

*) obiekty, w odniesieniu do których w okresie sprawozdawczym, w trakcie ostatniej kontroli stwierdzono uchybienia, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego, wydaniem decyzji administracyjnej, czy nałożeniem grzywny w drodze mandatu

Nadzorem sanitarnym objęto również 2 kąpieliska w gminie Kłodawa zorganizowane na jeziorach: Kłodawskim i Nierzym. Ich sanitarno-higieniczny ich plaż oraz infrastruktury

oceniono jako dobry. W 2023 r. na terenie powiatu gorzowskiego nie organizowano miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

W okresie funkcjonowania ww. kąpielisk jakość wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych oraz wizualnego nadzorowania wody spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 punkt A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

Wydano 10 bieżących ocen jakości wody w kąpielisku, stwierdzając jej przydatność do kąpieli oraz 2 oceny sezonowe jakości wody w kąpielisku, dokonując jednocześnie klasyfikacji jakości wody w ww. kąpieliskach, określając ją jako „doskonałą”.

Stan sanitarno-higieniczny basenu odkrytego w Kostrzynie nad Odrą (funkcjonującego w miesiącach lipiec-sierpień) oceniono jako dobry.

W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 4 próbki wody (w tym 1 z natrysku w kierunku wykrywania bakterii *Legionella sp.*).

W 2023 r. stwierdzono okresowe pogorszenie jakości wody pod względem parametru:

- mikrobiologicznego (obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*) – decyzja o brak przydatności wody do kąpieli obowiązywała przez 9 dni,
- fizykochemicznego (chloroform) – nie uzyskano poprawy jakości wody w związku z zakończeniem sezonu kąpielowego i zamknięciem basenu.

WNIOSKI:

- W celu zwiększenia dostępności ludności do wody o kontrolowanej i właściwej jakości ważnym aspektem jest prowadzenie prac mających na celu rozbudowę oraz modernizację sieci wodociągowej, a także urządzeń służących do poboru i uzdatniania wody.
- W przypadku ujęć (dotyczy to przede wszystkim terenów wiejskich), które do zaopatrywania ludności w wodę wykorzystują tylko jedną studnię głębinową, w przypadku jej awarii albo zanieczyszczenia istnieje potrzeba zapewnienia rezerwowego źródła wody o kontrolowanej i właściwej jakości.
- W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 104 decyzje dotyczące ekshumacji zwłok/szczątków (w tym jedną odmowną). Ponadto wydano 4 opinie dotyczące organizacji imprez masowych oraz 12 w sprawie sprowadzenia z zagranicy zwłok/szczątków ludzkich.
- W dalszym ciągu istnieje konieczność doskonalenia procedur dotyczących awaryjnego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia, w szczególności w zakresie jego sprawnego wdrażania w przypadku wystąpienia sytuacji „wyjątkowych”.
- Należy kontynuować działania (w tym edukacyjne) w celu utrzymania funkcjonujących kąpielisk oraz tworzenia nowych, jako obiektów pozostających pod stałym nadzorem (szczególnie w zakresie jakości wody) i odpowiednio zarządzanych.

3. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

3.1. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu

Na terenie powiatu ziemskiego działa **741** obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz produkujących lub wprowadzających do obrotu opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W 2023 r. przeprowadzono **325** kontroli w **243** obiektach, tj.:

- **174** kontrole kompleksowe,
- **52** kontrole tematyczne,
- **47** kontroli związanych z zatwierdzeniem zakładu,
- **21** kontroli interwencyjnych w związku ze zgłoszeniami klientów dotyczącymi głównie niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych, z których 13 kontroli potwierdziło zasadność zgłoszeń,
- **31** rekontroli.

Podczas **67** kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które polegały głównie na:

- niewłaściwym stanie sanitarno-technicznym pomieszczeń,
- braku bieżącej czystości,
- niewłaściwej higienie produkcji i sprzedaży oraz nieprawidłowej higienie personelu, w tym na gminnego braku środków do higienicznego mycia i suszenia rąk,
- wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.

Na osoby odpowiedzialne za naruszenie przepisów sanitarnych nałożono **54** mandaty karne na łączną kwotę **13 750 zł**, w tym:

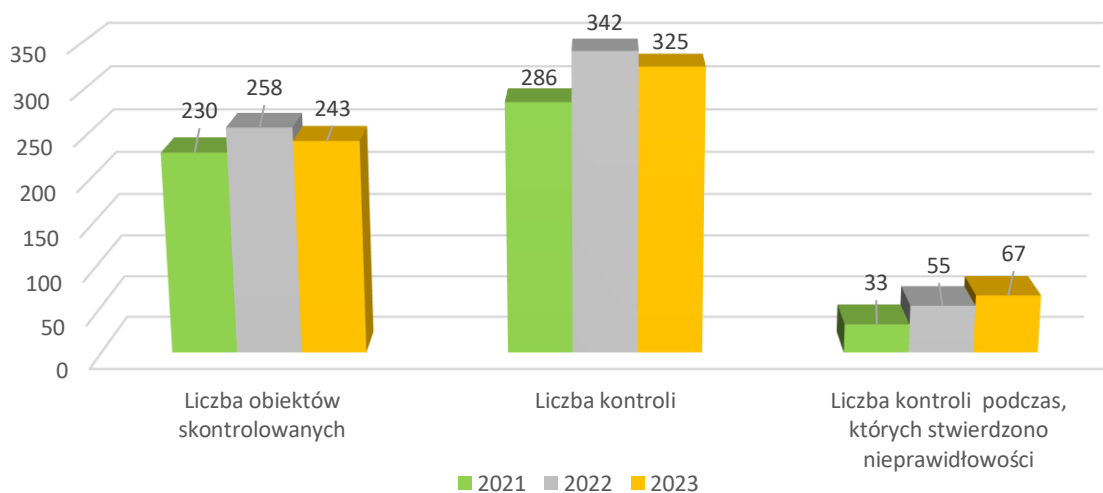
- w zakładach obrotu żywnością: **27** na łączną kwotę **6 450 zł**,
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego: **14** na łączną kwotę **3 650 zł**,
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego: **9** na łączną kwotę **2 650 zł**,
- w zakładach produkcji żywności: **4** na łączną kwotę **1 000 zł**,
- w zakładach produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością: **0**

3.2. Działalność kontrolno-represyjna

Tabela 4. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu żywnością w latach 2021-2023.

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji			Ilość obiektów skontrolowan-ych			Ilość kontroli			Ilość kontroli podczas których stwierdzono nieprawidłowo-ści		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
1.	Zakłady produkcji żywności	134	139	146	34	38	37	48	48	46	4	2	9
2.	Obiekty obrotu żywnością	341	319	314	84	101	94	109	134	117	17	31	29
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	196	187	187	48	56	43	61	69	68	9	11	16
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	85	88	73	58	60	63	64	88	88	3	11	13
5.	Zakłady produkujące lub wprowadzające do obrotu opakowania przeznaczone do kontraktu z żywnością	23	22	21	6	3	6	4	3	6	0	0	0
ogółem		779	755	741	230	258	243	286	342	325	33	55	67

Wykres 7. Stan sanitarny nadzorowanych grup obiektów wyrażony w ilości kontroli kwestionujących stan sanitarno-higieniczny w stosunku do kontroli przeprowadzonych w latach 2021-2023

W 2023 r. w ramach sprawowanego nadzoru wydano **77** decyzji administracyjnych dotyczących:

- usunięcia uchybień sanitarno-higienicznych – **11**,
- zatwierdzenia obiektu – **40**,
- wykreślenia obiektu z rejestru zakładów podlegających kontroli urzędowej organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej – **11**,
- wygaszenia decyzji administracyjnej – **10**,
- umorzenia postępowania – **4**,
- wycofania z obrotu handlowego produktu spożywczego – **1**.

Przyjęto i rozpatrzono **21** interwencji klientów dotyczących głównie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych. W **13** przypadkach przeprowadzone kontrole potwierdziły zgłoszone zarzuty.

W związku z kolejnymi ogniskami i przypadkami Afrykańskiego Pomoru Świń w Polsce w 2023 r. oraz realnym zagrożeniem wystąpienia tej choroby w stadach świń i dzików w powiecie gorzowskim, wzmożono nadzór nad sprzedażą mięsa w zakresie źródeł jego pochodzenia, prawidłowości znakowania oraz sposobów postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego. Przeprowadzono **485** kontroli sanitarnych w ww. zakresie, skontrolowano m.in: sklepy i lokale gastronomiczne na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego i powiatu gorzowskiego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

Tabela 5. Zestawienie działań kontrolno-represyjnych w latach 2018-2023

Działania kontrolno-represyjne	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba skontrolowanych obiektów	254	218	164	230	258	243
Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli	407	360	225	286	342	325
Liczba wydanych decyzji administracyjnych zobowiązujących do poprawy stanu sanitarno-higienicznego	7	12	5	6	2	11
Liczba nałożonych mandatów	49	31	20	30	45	54

3.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych wprowadzanych do obrotu

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu jakości żywności pobrano do badań laboratoryjnych próbki żywności w kierunku wykrywania lub określenia zawartości zanieczyszczeń mikrobiologicznych, metali ciężkich szkodliwych dla zdrowia, skażenia promieniotwórczego, pozostałości pestycydów, materiału genetycznie zmodyfikowanego, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, mikotoksyn, azotanów, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, napromieniania, związków polarnych w tłuszczach smażalniczych, substancji dodatkowych, glutenu,

poziomu akrylamidu oraz w kierunku oceny znakowania i zawartości witamin, minerałów oraz innych substancji czynnych między innymi w suplementach diety.

Pobrano do badań laboratoryjnych **445** próbek żywności (2022 r. – 421, 2021 r. – 366, 2020 r.- 367, 2019 r. -532, 2018 r. – 473, 2017 r.- 442). **38** próbek żywności w powiecie ziemskim, z czego żadna z próbek nie została zakwestionowana (2022 r. – 2, 2021 r. - 10, 2020 r. - 9, 2019 r. - 6, 2018 r. - 14, 2017 r. – 31, 2016 r. – 5).

W 2023 r. w powiecie ziemskim nie pobrano do badań laboratoryjnych wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kierunku zbadania poziomu migracji ołowiu i kadmu oraz migracji specyficznych pierwszorzędowych amin aromatycznych (2022 r. – 0, 2021 r. – 5, 2020 r.- 6, 2019 r. – 7, 2018 r. - 5, 2017 r. - 4, 2016 r. - 3).

Rapid Alert System for *Food and Feed*

Funkcjonowanie Systemu RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach) w 2023 r.

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. nie skierował żadnego powiadomienia do systemu RASFF (2022 r. – 4, 2021 r. – 15).

Ponadto w 2023 r. wpłynęło **185** powiadomień w systemie RASFF (2022 r. – 167, 2021 r. – 116), które dotyczyły między innymi:

- **nieautoryzowanej nowej żywności w suplementach diety** (tj. alfoscerań choliny, serratiopeptydaza, soplówka jeżowata, artemizyna, indolo-3-karbinol, mononuklotyd nikotynamidowy, Epimedium grandiflorum, itd)
- **zanieczyszczeń mikrobiologicznych:**
 - w wędlinach wieprzowych (bakteria *Listeria monocytogenes*);
 - w świeżym mięsie drobiowym, tj. polędwiczki z kurczaka, filety z piersi kurczaka (bakteria *Salmonella Infantis*);
 - w przyprawach (bakteria *Salmonella Infantis*);
 - w nasionach sezamu łuskanego, w przyprawach (bakteria *Salmonella spp.*);
 - w świeżym mięsie drobiowym, tj. filety z piersi kurczaka, skrzydła z kurcząt (bakteria *Salmonella Enteritidis*);
 - w mrożonych liściach limonki (bakteria *Salmonella Virchow*)
- **zawyżonego poziomu pestycydów** (m.in. słonecznik, kukurydza, grzyby);
- **przekroczenia NDP mikotoksyn** (m.in. popcorn ekologiczny, otręby żytnie, napój owocowy);
- **obecność metali ciężkich** (np. rtęć, kadm) (m.in. szpinak suszony, suplementy diety);
- **obecności substancji alergennych** (np. gluten, dwutlenek siarki) niezadeklarowanych na etykiecie (suplementy diety, produkty bezglutenowe);
- **obecność sildenafilu (lub także tadalafilu)** w suplementach diety;
- **obecność ciał obcych** (m.in. sałatka warzywna, tofu, szpinak);
- **poziomu migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych** z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (m.in. łyżka kuchenna);

Działania kontrolne związane z powiadomieniami w systemie RASFF obejmowały monitorowanie występowania produktów w miejscach obrotu hurtowego i detalicznego

oraz nadzorowanie przebiegu i skuteczności działań podjętych przez przedsiębiorstwa zobowiązanych z wycofywaniem produktów z obrotu, a także prowadzenie postępowań wyjaśniających.

3.4. Współpraca z innymi jednostkami nadzoru i kontroli oraz władzami administracyjnymi.

W związku ze sprawowaniem urzędowej kontroli żywności podejmowano współpracę m.in. z Wojewódzkim Inspektoratem Farmaceutycznym, Powiatowym Inspektoratem Weterynarii, Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspektoratem Ochrony Środowiska, Urzędem Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, Powiatowym Inspektoratem Nadzoru Budowlanego dla miasta Gorzowa Wielkopolskiego, Komendą Miejską Policji, Prokuraturą Rejonową w Gorzowie Wlkp.

W związku z kolejnymi ogniskami i przypadkami ASF w Polsce w 2023 r. i realnym zagrożeniem wystąpienia tej choroby w stadach świń i dzików wzmożono nadzór nad sprzedażą mięsa w zakresie źródeł ich pochodzenia. Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia i Przedmiotów Użytku przeprowadzili 485 kontroli sanitarnych w ww. zakresie na terenie miasta Gorzowa Wlkp. i powiatu gorzowskiego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pochodzenia mięsa wieprzowego. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. w asyście funkcjonariuszy Policji w lutym i marcu 2023 r. dokonali kontroli obiektów w Gorzowie Wlkp. i powiecie gorzowskim w sprawie źródła pochodzenia mięsa drobiowego, przetworów drobiowych oraz jaj wprowadzanych do sprzedaży na giełdzie przy ul. Szczecińskiej w Gorzowie Wlkp., na targowisku miejskim przy ul. Targowej w Gorzowie Wlkp. oraz na targu zdrowej żywności w Kłodawie, w związku ze stwierdzeniem ognisk choroby zakaźnej – wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) na terenie powiatu gorzowskiego.

W 2023 r. przeprowadzono 5 kontroli tematycznych w aptekach, związanych z poborem próbek do badań laboratoryjnych (suplementy diety). O zamiarze przeprowadzenia kontroli poinformowano Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego.

We wrześniu 2023 r. udzielono wywiadu dotyczącego zasad bezpiecznego grzybobrania dla „Gazety Lubuskiej”. Ponadto prowadzona jest internetowa strona edukacyjna Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim oraz fanpage na portalu społecznościowym Facebook (126 postów o tematyce żywnościowo-żywnieniowej).

3.5. Interwencje

Przyjęto 21 interwencji dotyczących nieprawidłowości w obiektach żywnościowo-żywnościowych na terenie miasta. Wszystkie zgłoszenia rozpatrzono we własnym zakresie.

W 13 przypadkach kontrole potwierdziły zasadność zgłoszonych interwencji w zakresie:

- prowadzenia działalności bez wpisu lub zatwierdzenia w Rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.
- prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.,
- niewłaściwego oznakowanie żywności,

- sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych produkcji żywności,
- nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych sprzedaży żywności,
- niewłaściwej higieny personelu (w tym nagminnego braku środków do mycia i higienicznego suszenia rąk przy umywalkach),
- nieprawidłowych warunków przechowywania żywności,
- braku bieżącej czystości,
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i wyposażenia.

PODSUMOWANIE

W roku 2023:

- podczas **67** kontroli stwierdzono nieprawidłowości, co stanowi 20,62% wszystkich kontroli;
- skierowano **6** wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., w tym **3** za rozszerzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą, **2** za brak wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów państwowej inspekcji sanitarnej oraz **1** za niewłaściwe oznakowanie produktów spożywczych
- wydano **11** decyzji administracyjnych dotyczących naruszenia stanu sanitarno-higienicznego;
- rozpatrzono **21** zgłoszeń klientów dotyczących nieprawidłowości w obiektach żywnościowo-żywnościowych;

4. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy

4.1. Narażenie pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Na podstawie wyników pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, w 13 skontrolowanych w 2023 r. zakładach pracy stwierdzono przekroczenia norm higienicznych natężenia hałasu w środowisku pracy - łącznie dotyczyło to 316 pracowników. Ponadto w 3 z tych zakładów 38 pracowników pracowało w warunkach przekroczenia normy higienicznej drgań oddziałujących na organizm człowieka przez kończyny górne. W jednym zakładzie stwierdzono przekroczenie normy higienicznej stężenia toluenu. Nie stwierdzono przekroczeń norm higienicznych stężenia pyłów.

Podobnie jak w latach 2021-2022, głównym czynnikiem szkodliwym w środowisku pracy był hałas o wartościach przekraczających normę higieniczną (85 dB). Narażeni na hałas byli głównie pracownicy zakładów zajmujących się pozyskaniem lub obróbką drewna, produkcją wyrobów papierniczych, produkcją metali oraz metalowych wyrobów gotowych, produkcją pojazdów samochodowych, a także pracownicy zakładów budowlanych. Źródłem ponadnormatywnego hałasu były piły do drewna lub urządzenia technologiczne.

W zakładach, gdzie występuje ryzyko zawodowe wynikające z narażenia na hałas, pracodawcy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne (Dz. U. z 2005 r. Nr 157 poz. 1318) udostępniali i nakazywali pracownikom stosowanie ochronników słuchu dobranych do widma hałasu oraz odpowiednim stopniu jego tłumienia. Istotnym elementem profilaktyki zdrowotnej było także monitorowanie przez lekarzy laryngologów podczas badań okresowych stanu słuchu pracowników narażonych na hałas. W dwóch zakładach stwierdzono, że pracodawcy nie opracowali i nie wdrożyli programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, w związku z tym wydane zostały decyzje administracyjne nakładające obowiązek opracowania takiego programu.

4.2. Choroby zawodowe

W 2023 r. wpłynęło 7 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych dotyczących osób zatrudnionych w zakładach znajdujących się na terenie powiatu gorzowskiego.

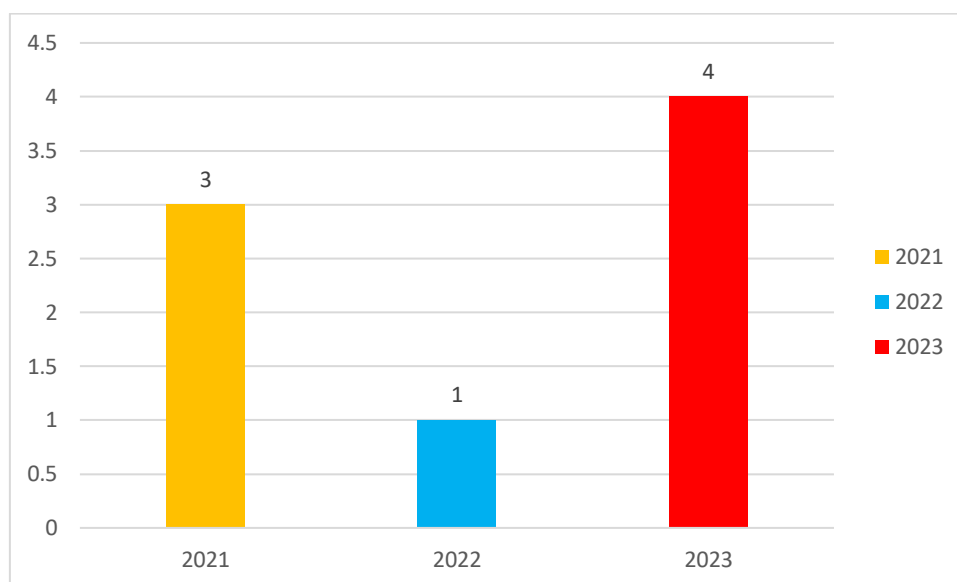
Po przeprowadzeniu postępowań wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej. Nie wydano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Tabela 6. Rodzaj i liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2021 – 2023

Numer pozycji w wykazie chorób zawodowych	Nazwa choroba zawodowej wg wykazu chorób zawodowych	2021	2022	2023
3.1	Pylica płuc – pylica krzemowa	-	-	1
15.1	Guzki głosowe twarde	1	1	-

20.1	Zespół cieśni w obrębie nadgarstka	1	-	-
26.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze - borelioza	1	-	3
OGÓŁEM		3	1	4

Tabela 7. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2021 – 2023

4.3. Interwencje

W 2023 r. rozpatrzono 6 interwencji, w tym 1 oceniono jako zasadną dotyczącą braku pomiarów natężenia hałasu i oceny narażenia na hałas.

4.4. Działalność kontrolno-represyjna

W 2023 r. nadzorem sanitarnym na obszarze powiatu objęto 163 zakłady zatrudniające 7720 osób. W ramach prowadzonego nadzoru bieżącego przeprowadzono 77 kontrole w 75 zakładach zatrudniających 2890 osób dotyczących głównie przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujący w środowisku pracy.

W 2023 r. skontrolowano trzy ферmy zwierząt futerkowych (w związku ze zgłoszeniami mieszkańców dotyczącymi uciążliwości związanych z plagowym występowaniem much w latach 2016 – 2023). Kontrole obejmowały ocenę warunków pracy oraz ocenę stanu

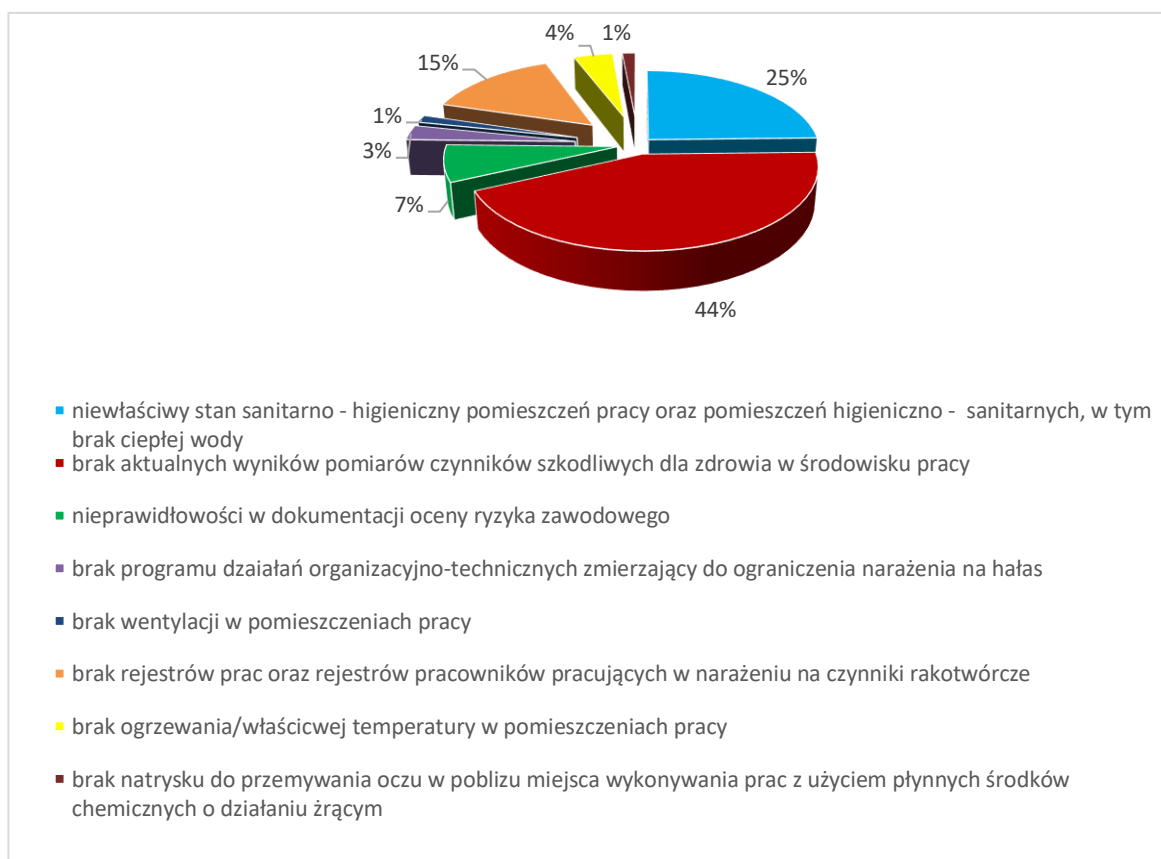
sanitarno-higienicznego obiektu, a także gospodarkę odpadami i wodno-ściekową. Jej celem była także ocena skuteczności działań w zakresie ograniczenia nadmiernej ilości much utrudniających życie okolicznym mieszkańcom.

Tabela 7. Działania kontrolno-represyjne w latach 2021 – 2023

Działania kontrolno - represyjne	2021	2022	2023
Liczba skontrolowanych zakładów pracy	44	67	75
Liczba zatrudnionych pracowników w zakładach skontrolowanych	2349	4182	2890
Liczba kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego	45	70	77
Liczba wydanych decyzji	5	38	33
Liczba mandatów i wniosków o ukaranie	0	0	0
Liczba postanowień	0	0	0

W ramach bieżącego nadzoru nad warunkami pracy w związku ze stwierdzeniem uchybień wydano 33 decyzje administracyjnych (2021 r. – 5 decyzji, 2022 r. – 38 decyzji), w tym 23 decyzje nakładające na pracodawców obowiązki usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli, 4 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków nałożonych wcześniejszymi decyzjami, 2 decyzje umarzające postępowania administracyjne (strony postępowania przedstawiły dowody świadczące o usunięciu nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli przed zakończeniem postępowania administracyjnego w sprawie), 4 decyzje w postępowaniach dotyczących zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych.

Wykres 8. Liczba stwierdzonych w 2023 r. nieprawidłowości/liczba wydanych nakazów nakładających na pracodawców obowiązki ich usunięcia

Podsumowanie

- Najliczniejszą grupę osób narażonych na czynniki rakotwórcze stanowią pracownicy zakładów stolarskich, w których podczas obróbki mechanicznej drewna występuje narażenie na pył drewna oraz pracownicy zakładów produkcji metalowej pracujący na stanowiskach spawaczy-szlifierzy, ślusarzy, gdzie podczas procesu technologicznego (głównie stosowanie szlifierek) występuje narażenie na wolną krzemionkę krystaliczną występującą w pyłe.
- W roku sprawozdawczym, jak i w latach ubiegłych dominującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w środowisku pracy występującym w natężeniach przekraczających dopuszczalne normy higieniczne jest hałas.

4.5 Nadzór nad środkami zastępczymi

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o *przeciwdziałaniu narkomanii* (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, Środki zastępcze mają postać tabletek, proszków, mieszanin ziół, suszu, kadzidełek, czy naklejek tzw. „tatuazy”. W zależności od rodzaju nowej substancji psychoaktywnej może być on połykany, wciągany przez nos, wstrzykiwany lub inhalowany. Niebezpieczeństwo ich zażywania wynika z faktu, że ich skład chemiczny nie jest znany, może podlegać modyfikacjom. Nigdy nie wiadomo, jak po ich zażyciu zareaguje konkretny organizm. W 2023 r. nie ujawniono obiektów stacjonarnych wprowadzających do obrotu środki zastępcze. Państwowa Inspekcja Sanitarna, nie będąc służbą wyposażoną w narzędzia do zwalczania handlu dilerskiego i e-handlu współpracuje w tej sprawie z organami ścigania.

4.5.1. Dane statystyczne, postępowania administracyjne

Przeprowadzono 2 kontrole obiektów prowadzących sprzedaż produktów konopnych. Kontrole ukierunkowane były na produkty zawierające w składzie substancje THC-P (tetrahydrokannabiforol) lub HHC-P (heksahydrokannabiforol), które należy traktować jako środki zastępcze. Podczas przeprowadzonych kontroli sklepów stacjonarnych oraz przeglądu stron internetowych z terenu Gorzowa Wielkopolskiego nie stwierdzono w sprzedaży produktów zawierających ww. substancje. Skontrolowane produkty według przedstawionych wyników badań nie zawierały THC (Tetrahydrokannabinol - związek organiczny z grupy kannabinoidów) w ilościach powyżej dopuszczalnych norm.

Działania PPIS w Gorzowie Wlkp. obejmowały:

- monitoring podejrzeń / zatruc środków zastępczymi zgłaszanych przez placówki oraz powiadamianie LPWIS w Gorzowie Wlkp.,
- współpracę z podmiotami leczniczymi dokonującymi zgłoszenia podejrzeń/zatrucia środkami zastępczymi,
- współpracę z organami ścigania,
- prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- wprowadzanie i aktualizację danych w Systemie Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD oraz SMIOD2) - baza danych służąca organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej do monitorowania nadzoru nad środkami zastępczymi w skali kraju.

W 2023 r. nie zgłoszono do tutejszego organu spraw związanych z zatrzymaniem osób posiadających środki zastępcze. Prowadzono 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej umorzenia wcześniej nałożonej kary administracyjnej. W 2023 r. wyegzekwowano 3000 zł z tytułu nałożenia kary pieniężnej.

W zakresie ograniczania dostępności nowych narkotyków w cyberprzestrzeni prowadzony jest monitoring ogólnodostępnych portali społecznościowych (allegro, olx itp.), nie stwierdzono ofert sprzedaży środków zastępczych.

4.5.2. Zgłoszenia podejrzeń / zatruc środkówami zastępczymi

W 2023 r. podmioty lecznicze zgłosiły 43 przypadki podejrzeń/zatruc środkówami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz 1 zgon, w 2022 r. zgłoszono 22 przypadki, natomiast w 2021 r. nie zgłoszono żadnych przypadków.

4.5.3. Działalność profilaktyczna (promocja zdrowia)

Przeciwdziałanie narkomanii realizowane było również przez działalność profilaktyczną. Prowadzono szereg działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania tzw. „dopalaczy”. Udział w przeprowadzonych działaniach edukacyjnych wzięło ok. 4300 osób. Działania prowadzone były w ramach realizacji programów edukacyjnych wynikających z własnych zadań, jak również w ramach współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp.

Przeprowadzono następujące działania:

- 143 prelekcji dotyczących konsekwencji zdrowotnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych wśród 2853 uczestników wypoczynku zimowego i letniego;
- 6 PATROLI ZDROWIA wśród 1500 osób, których adresatami była społeczność lokalna.

Głównym celem w/w akcji było edukowanie pracowników oraz właściciela sklepu spożywczo – monopolowego w aspekcie konsekwencji prawnych i moralnych wynikających ze sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Odwiedzając sklep spożywczo – monopolowy zwracano również uwagę na to, czy na terenie danego zakładu widnieją w widocznym miejscu znaki zakazu palenia, sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym. Dodatkowo prowadzono dystrybucję tematycznych materiałów edukacyjnych zawierających podstawowe informacje dotyczące szkodliwości zdrowotnych wynikających z zażywania środków odurzających nieznanego pochodzenia tzw. „dopalaczy”.

4.5.4. Podsumowanie

- Skutki używania środków zastępczych i substancji psychoaktywnych stanowią szereg problemów dla zdrowia publicznego, dlatego podejmowane są działania kontrolne w przypadku jakichkolwiek podejrzeń związanych z wprowadzaniem ich do obrotu oraz prowadzona jest działalność edukacyjna w tym zakresie.
- Podejmowana jest współpraca w zakresie zwalczania handlu dilerskiego i e-handlu środkami zastępczymi z organami ścigania.

5. Warunki sanitarne w placówkach wychowania i nauczania

Do zadań Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży, należy sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania oraz higieny wypoczynku i rekreacji. Zadania realizowane są poprzez: nadzór nad przestrzeganiem przepisów i obowiązujących norm przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz ośrodki wypoczynku dzieci i młodzieży. Zasadniczym działaniem wobec wszystkich nadzorowanych placówek jest eliminowanie z nich czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny.

5.1 Działalność kontrolno – represyjna

W 2023 r. pod nadzorem znajdowało się 77 placówek nauczania i wychowania. Skontrolowano 50 obiektów (4 kluby dziecięce, 8 żłobków, 29 przedszkola oraz inne formy wychowania przedszkolnego, 7 szkół podstawowych, 1 placówkę z pobytem całodobowym oraz 1 poradnię psychologiczno – pedagogiczną). Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży na terenie powiatu gorzowskiego przeprowadzili łącznie 85 kontroli.

Tabela 8. Placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu gorzowskiego będące pod nadzorem sanitarnym w latach 2021 – 2023

Lp.	Rodzaj placówki	Liczba placówek pod nadzorem		
		2021 r.	2022 r.	2023 r.
1.	Żłobki i kluby dziecięce	8	9	12
2.	Przedszkola i inne formy wychowania pozaszkolnego	29	33	29
3.	Szkoły podstawowe	29	29	29
4.	Zespoły szkół	3	3	3
5.	Placówki z pobytem całodobowym	1	1	1
6.	Licea	0	0	0
7.	Szkoły policealne	0	0	0
8.	Ponadpodstawowe szkoły zawodowe	0	0	0
9.	Internaty	0	1	1
10.	Placówki pracy pozaszkolnej	1	1	1
11.	Szkoły wyższe niepubliczne	0	0	0
12.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	1	1	1
	Łącznie:	72	78	77

W 2023 r. przeprowadzono 50 kontroli stanu sanitarno-higienicznego placówek oświatowych oraz wydano **9** decyzji administracyjnych, w tym:

- **4** nakładające nowe obowiązki dotyczące poprawy stanu sanitarno-higienicznego i technicznego,
- **3** decyzje zmieniające termin wykonania nałożonych obowiązków w latach poprzednich,
- **2** decyzje zatwierdzające.

W 4 placówkach oświatowo–wychowawczych zakwestionowano stan sanitarno–higieniczny i techniczny, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnych w zakresie:

- **Szkoła Podstawowa w Ściechowie** – ciąg komunikacyjny, sala dydaktyczna oraz pomieszczenie higieniczno – sanitarne;
- **Szkoła Podstawowa w Kamieniu Wielkim** – ciąg komunikacyjny oraz sala dydaktyczna;
- **Szkoła Podstawowa nr 4 w Kostrzynie nad Odrą** – szatnie oraz pomieszczenie higieniczno – sanitarne;
- **Zespół Edukacyjny w Nowinach Wielkich – Przedszkole Gminne „Na środku świata”** – sprzęt zabawowy na placu zabaw, przedsionek przy głównym wejściu do przedszkola;

Jak wynika z zestawionych danych, problem utrzymania właściwego stanu technicznego występuje nadal w placówkach publicznych. Bieżące i doraźne prace remontowe nie rozwiązują powyższego problemu. Natomiast wykonywanie kompleksowych modernizacji wynikających również z realizacji decyzji administracyjnych wymaga zabezpieczenia dostatecznej ilości środków finansowych.

W 2023 r. wpłynęły 3 wnioski o prolongatę terminu, po ich rozpatrzeniu zmieniono decyzjami (3) terminy wykonania obowiązków (2022 r. – 2, 2023 r. – 1).

Obowiązki określone w decyzjach PPIS w Gorzowie Wlkp. są sukcesywnie realizowane we wszystkich placówkach oświatowo– wychowawczych na terenie powiatu gorzowskiego, w których zostały stwierdzone nieprawidłowości.

W poniższej tabeli przedstawiono pozostające do wykonania obowiązki poprawy stanu sanitarno – higienicznego i technicznego w placówkach oświatowo – wychowawczych.

Tabela 9. Aktualne obowiązki wynikające z wystawionych w 2023 r. decyzji administracyjnych.

Lp.	Nazwa placówki	Poprawa stanu sanitarno-higienicznego, technicznego	Data wydania pierwszej decyzji / ostatni nowy termin realizacji	Liczba udzielonych prolongat
1.	Zespół Edukacyjny w Nowinach Wielkich – Przedszkole Gminne „Na środku świata”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Drewnianego sprzętu zabawowego znajdującego się na placu zabaw, zlokalizowanym przed budynkiem przedszkola. 2. Szyby oraz ram okiennych znajdujących się w przedsionku przy głównym wejściu do budynku przedszkola. 3. Drzwi wejściowe znajdujące się w przedsionku przy głównym wejściu do budynku 	5.12.2023 r. / 31.08.2024 r.	0

		przedszkola. 4. Ściany w przedsionku przy głównym wejściu do budynku przedszkola.		
2.	Szkoła Podstawowa w Jeninie	1. Ściany oraz sufit w ciągu komunikacyjnym (korytarz przy salach dydaktycznych nr 11–13) zlokalizowanym na parterze budynku szkoły. 2. Ściany oraz sufit w korytarzu, a także holu w sąsiedztwie sal dydaktycznych nr 35–43 na I piętrze budynku szkoły 3. Ściany oraz sufit w klatkach schodowych łączących część podpiwniczoną z parterem oraz parter z I piętrzem budynku szkoły. 4. Ściany w ciągu komunikacyjnym (korytarz) zlokalizowanym w podpiwniczeniu przy salach dydaktyczny od nr 10 do nr 2. 5. Ściany w sali dydaktycznej nr 10 zlokalizowanej w podpiwniczeniu. 6. Ściany oraz sufit w sali dydaktycznej nr 36 zlokalizowanej na I piętrze budynku szkoły.	6.12.2022 r. / 25.08.2024 r.	Strona złożyła wniosek o prolongatę terminu realizacji obowiązków
3.	Szkoła Podstawowa w Lubczynie	1. Podłogę w sali dydaktycznej nr 11. 2. Ściany i sufit w sali dydaktycznej nr 11 3. Podłogę w sali dydaktycznej nr 13.	6.12.2022 r. / 25.08.2024 r.	Strona złożyła wniosek o prolongatę terminu realizacji obowiązków

Tabela 10. Prolongowane obowiązki wynikające z wystawionych w latach poprzednich decyzji administracyjnych.

1.	Zespół Szkolno – Przedszkolny w Lipkach Wielkich	1. Sufity oraz części ścian w salach dydaktycznych nr 19, 25, 30, 31 oraz w sali dydaktycznej nr 33 wraz z zapleczem fizyko – chemicznym, 2. Sufit oraz części ścian ciągu komunikacyjnego na	31.08.2022 r. / 31.12.2023 r. / 31.01.2023 r. / 31.03.2023 r.	3 (2 prolongaty udzielone w 2023 r.)
----	--	--	---	---

		I piętrze budynku szkoły, 3. Sufit przy schodach głównych łączących parter z I piętrzem budynku szkoły, 4. Sufit w ciągu komunikacyjnym przy pomieszczeniu sanitarnym nr 37 oraz w pomieszczeniu sanitarnym nr 37 usytuowanych na I piętrze budynku szkoły.		
2.	Szkoła Podstawowa w Kamieniu Wielkim	1. Sufit w ciągu komunikacyjnym zlokalizowanym w sąsiedztwie sali dydaktycznej nr 2 na parterze budynku szkoły.	31.08.2023 r./ 31.12.2024 r.	1

5.2.1. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami

Przedmiotem czynności kontrolnych w analizowanym roku była również ocena warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej wśród uczniów. Skontrolowano 7 szkół, z czego 7 posiada szkolny gabinet profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Pielęgniarka dostępna jest dla uczniów średnio trzy razy w tygodniu przez 3 – 4 godziny.

5.3. Ocena w zakresie higieny procesu nauczania oraz warunki ergonomiczne stanowiska pracy

Jednym z istotnych elementów higieny procesów nauczania jest właściwy dobór mebli edukacyjnych do wymogów ergonomii oraz spełnienia wymagań dobrej ich jakości i zapewnienie bezpieczeństwa ich użytkowania.

W 2023 r. przeprowadzono kontrole pod kątem przestrzegania przepisów określających wymogi, jakie muszą spełniać meble oraz sprzęt sportowy używany w szkołach i przedszkolach. Wymagania te precyzuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604). W myśl § 9 ust. 3 ww. rozporządzenia, szkoły i placówki mają obowiązek nabywania wyposażenia posiadającego odpowiednie atesty lub certyfikaty potwierdzające, że wyrób jest dobrej jakości i zapewnia bezpieczeństwo jego użytkowania. Wśród wyrobów, które są objęte tym wymogiem znajdują się m.in.: meble szkolne i przedszkolne (krzesła, ławki, stoliki, biurka), urządzenia sportowe stanowiące wyposażenie sal gimnastycznych, boisk sportowych.

Mając na uwadze powyższe, przedmiotem kontroli przeprowadzonych w 37 placówkach (29 przedszkolach/innych formach wychowania przedszkolnego, 6 szkołach podstawowych, 1 placówce z pobytem całodobowym oraz 1 poradni psychologiczno – pedagogicznej, było zebranie danych dotyczących wyposażenia w meble posiadające stosowne certyfikaty potwierdzające bezpieczeństwo ich zastosowania w placówkach oświatowych.

Ponadto przedmiotem kontroli w 2023 r. w szkołach podstawowych oraz publicznych i niepublicznych przedszkolach była ocena realizacji obowiązku dostosowania mebli szkolnych do wymiarów uczniów (zgodnie z normą PN-EN 1729-1:2016-02). Dostosowane do wymagań ergonomii meble edukacyjne mają istotny wpływ na postawę ciała ucznia, a tym samym na jego zdrowie. Istotne znaczenie ma tutaj zapobieganie powstawaniu lub pogłębianiu się wad postawy oraz właściwe funkcjonowanie narządów wewnętrznych. W użytkowaniu stołów i krzeseł niezmiernie istotne jest dostosowanie funkcjonalnych parametrów mebli do antropometrycznych wymiarów dzieci i młodzieży. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach Polskiego święta ustanowionego przez Minister Edukacji Annę Zalewską w 2018 r., które ma na celu zwrócenie szczególnej uwagi na problem ciężkich tornistrów uczniów polskich szkół.

W październiku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. podjęli działania profilaktyczne w Szkole Podstawowej w Lubnie. Poza sprawdzeniem, ile ważą tornistry, prowadzona była akcja informacyjna na temat prawidłowego ich pakowania oraz możliwości pozostawienia w szkole podręczników i przyborów szkolnych.

Szkoła Podstawowa w Lubnie – analizy obciążenia uczniów tornistrami/plecakami przeprowadzono wśród **39 uczniów**.

Do oceny niezbędne były dwa pomiary: jeden to pomiar ciężaru ciała ucznia, drugi pomiar jego spakowanego tornistra/plecaka. Następnie obliczano normy obciążenia ciała ciężarem tornistra: niską, tj. 10% oraz 15% jako wysoką.

Wyniki:

Optymalną, tj. 10% normę obciążenia ciężaru ciała wagą tornistra uzyskało 29 uczniów z 39 zważonych, co stanowiło 74,3%, 10 z 39 zważonych tornistrów zmieściło się normie wysokiej do 15% wagi ciała, co stanowi 25,7%. Waga tornistra w stosunku do masy ciała ucznia w żadnej klasie nie przekraczała zalecanej normy.

Najcięższy plecak miał uczeń klasy VII ważący 5,680 kg, co stanowiło 11,4% masy ciała ucznia.

5.3.1. Organizacja pracy uczniów pod kątem tworzenia rozkładów zajęć

Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych pod kątem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz zróżnicowania zajęć w każdym dniu, z uwzględnieniem psychofizycznych możliwości uczniów do wysiłku umysłowego w ciągu

dnia przeprowadzono w 4 szkołach podstawowych w 12 oddziałach. Nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie, podobnie jak w latach 2021 – 2022.

5.4. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.

Podobnie jak w roku ubiegłym, dożywianie uczniów prowadzono w 7 szkołach.

Posiłki w formie cateringu zapewniono w:

- Szkole Podstawowej w Wawrowie.

Własny blok żywienia w formie obiadów zapewnia:

- Szkoła Podstawowa w Ściechowie,
- Szkoła Podstawowa w Stawie,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Kostrzynie nad Odrą,
- Szkoła Podstawowa nr 4 w Kostrzynie nad Odrą,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny w Lipkach Wielkich.

Własny blok żywienia w formie śniadań zapewnia:

- Szkoła Podstawowa w Kamieniu Wielkim.

Dożywianie uczniów organizowane jest sześciu szkołach w formie obiadów jednodaniowych. Jedna szkoła zapewnia uczniom śniadanie (w formie kanapek). Uczniowie spożywali posiłki w stołówkach szkolnych lub stołówkach internatów, w których były zapewnione bezpieczne i higieniczne warunki. W 2023 r. w szkołach z dożywiania w 7 skontrolowanych szkołach skorzystało łącznie 805 uczniów spośród 1636 pobierających naukę tj. ok. 49 %. Posiłki obiadowe dofinansowano dla 68 uczniów. Ponadto uczniowie szkół podstawowych brali udział w realizacji programu „Szkłanka mleka” i „Owoce w szkole”. Program „Szkłanka mleka” realizowało 7 szkół (1003 uczniów), udział w programie „Owoce w szkole” wzięło również 7 szkół (1003 uczniów). Powyższe wykazuje, że oba programy cieszą się podobnym zainteresowaniem.

5.5. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży.

W ramach nadzoru nad miejscami wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 2 kontrole miejsc wypoczynku zimowego i 12 kontroli miejsc wypoczynku letniego. W miejscach tych wypoczywało łącznie 519 dzieci i młodzieży (zima – 39, lato – 480), którym zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań sanitarno – higienicznych, nie nałożono mandatów, nie wydano decyzji.

Nadzór nad placówkami wypoczynku prowadzony był we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. oraz Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.

5.6. Interwencje

W roku 2023 rozpatrzono **4 interwencje** w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu gorzowskiego:

- **1 interwencja** dotyczyła użycia niezgodnych z wymaganiami higienicznymi oraz atestami i certyfikatami materiałów budowlanych do remontu sal zajęciowych w Gminnym Przedszkolu w Wawrowie (**interwencja zasadna**) – wykonawca remontu przedstawił atesty i certyfikaty materiałów budowlanych użytych w czasie remontu.
- **1 interwencja** dotyczyła problemu wszawicy wśród uczniów w Szkole Podstawowej w Wawrowie (**interwencja zasadna**) – pracownicy PSSE w Gorzowie Wlkp. przekazali materiały edukacyjne dotyczące wszawicy. Dyrektor szkoły zamieścił informację w dzienniku elektronicznym.
- **1 interwencja** dotyczyła niskiej temperatury w pomieszczeniach Niepublicznego Żłobka „KWIATEK” przy ul. Zielonej 25 w Kostrzynie nad Odrą (**interwencja zasadna**) – zobowiązano właściciela żłobka do zapewnienia wymaganej temperatury w pomieszczeniach placówki. Właściciel zastosował się do zaleceń.
- **1 interwencja** dotyczyła obecności gryzoni (mysz) w pomieszczeniach Szkole Podstawowej „Promyk” przy pl. Wyzwolenia 8 w Lubnie, (**interwencja zasadna**) – dyrektor szkoły przeprowadził deratyzację w pomieszczeniach szkoły.

Podsumowanie”

- Przekazywane środki finansowe przez organy założycielskie na rzecz placówek pozwalają na realizację obowiązków określonych w decyzjach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. – poprawę warunków uzyskano w 4 obiektach oświatowo – wychowawczych.
- Jak wynika z danych dotyczących dożywiania uczniów co roku liczba posiłków refundowanych znacząco maleje.

- Nie stwierdzono nieprawidłowości oceniając rozkład zajęć lekcyjnych w placówkach pod kątem równomiernego obciążenia uczniów zajęciami.
- Czynności kontrolne w publicznych i niepublicznych przedszkolach oraz szkołach podstawowych wykazały prawidłowe dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii uczniów.

6. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Zadania wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego posiadają charakter prewencyjny, mający na celu ochronę zdrowia ludzi przebywających zarówno w obszarze, jak i w sąsiedztwie planowanych przedsięwzięć. Działania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesach planowania przestrzennego, projektowania inwestycji ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania, zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Realizując ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego na etapie opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego szczególną uwagę zwracano na sposób zaopatrzenia terenów w infrastrukturę techniczną, z uwzględnieniem zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, składowania odpadów, zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną. W prawidłowym zagospodarowaniu przestrzennym miast i gmin istotne było w szczególności zabezpieczenie miejsc zamieszkania ludzi przed uciążliwym oddziaływaniem inwestycji w zakresie: emisji hałasu, emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym substancji odorowych, emisji odpadów, a także przed oddziaływaniem na wody powierzchniowe i podziemne.

W ramach oceny oddziaływania na środowisko szczegółowej analizie poddawano bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na zdrowie i warunki życia ludzi mieszkających w sąsiedztwie planowanych inwestycji oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Oddziaływanie na zdrowie ludzi wiąże się przede wszystkim z odległością inwestycji od zabudowy mieszkaniowej oraz jej wpływu w zakresie emisji hałasu i drgań, zanieczyszczeń powietrza (w tym występowania odorów), wody i gleby.

Podczas opiniowania projektów budowlanych i technologicznych kontrolowano w przyjętych rozwiązaniach projektowych spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w tym wymagań techniczno-budowlanych, w miejscach pobytu ludzi i odpowiednie warunki pracy dla osób zatrudnionych w zakładzie pracy, np. organizację stanowisk pracy, zastosowanie bezpiecznych dla zdrowia materiałów. Ponadto zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia i wysokości pomieszczeń, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń.

W 2023 r. przeprowadzono na terenie powiatu 27 kontroli sanitarno-technicznych, wydano 90 opinii sanitarnych. Dominowały sprawy dotyczące wydania opinii sanitarnych w przedmiocie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (33). Najwięcej spraw związanych było z budową farm fotowoltaicznych.

W 4 przypadkach stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla inwestycji polegającej na:

- budowie nowoczesnej linii technologicznej do produkcji granulatu energetycznego oraz modernizacji zakładu w miejscowości Dąbroszyn na dz. o nr ewid. 440/68, obręb geodezyjny Witnica, Dąbroszyn, gmina Witnica;
- budowie hali produkcyjno-magazynowej wraz z niezbędną infrastrukturą na dz. o nr 87, obręb geodezyjny Raclaw, gmina Bogdaniec;
- zbieraniu i przetwarzaniu odpadów w granicach dz. o nr ewid. 923/45, obręb geodezyjny Witnica, gmina Witnica;
- budowie zespołu hal magazynowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu na dz. o nr ewid. 31/17 i 31/81, obręb geodezyjny Różanki

gmina Kłodawa.

Ponadto wydano 2 opinie negatywne przed wydaniem przez właściwy organ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 1 dla budowy dwóch budynków inwentarskich do chowu i hodowli indyków dz. nr ewid. 226/5 i 227/7 obręb geodezyjny Marwice, gmina Lubiszyn, z uwagi na uciążliwość związaną z emisją substancji odorotwórczych, w szczególności dla mieszkańców budynków mieszkalnych usytuowanych w bardzo bliskiej odległości od inwestycji.

Na uwagę zasługuje również ilość przeprowadzonych kontroli oraz wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 Prawa Budowlanego (30). W dwóch przypadkach stwierdzono, że obiekt wykonano niezgodnie z projektem budowlanym i obowiązującymi przepisami, m.in w zakresie: wentylacji, wysokości pomieszczenia przeznaczonego do nauki, niezgodności funkcji obiektu budowlanego z jego przeznaczeniem, niedostosowania pomieszczenia WC dla osób niepełnosprawnych do ich potrzeb, niewykonania przyłącza do sieci wodociągowej.

W dziedzinie planowania przestrzennego zaopiniowano 4 projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym w 1 przypadku negatywnie z uwagi na niewskazanie rodzaju usług, bądź nieograniczenie ich jedynie do usług nieuciążliwych oraz 2 pozytywne dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

Ponadto we wrześniu 2023 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którą nadano właściwym organom inspekcji sanitarnej nową kompetencję dotyczącą uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz projektów decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z tym dla terenu powiatu Gorzowskiego wydano 13 postanowień, w tym 5 negatywnie uzgadniających rozwiązania higieniczne i zdrowotne zawarte w przedłożonym projekcie decyzji.

Tabela 11. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2021 - 2023

L.p.	TEMAT	2021 r.	2022 r.	2023 r.
1.	Ilość wydanych opinii o projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	3	4	6
2.	Ilość wydanych opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	3	2	4

3.	Ilość wydanych opinii sanitarnych dot. konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	43	49	33
4.	Ilość uzgodnionych dokumentacji projektowych	0	0	1
5.	Ilość opinii dotyczących spełnienia wymagań sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej	3	1	3
6.	Ilość wydanych postanowień w sprawie uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektu decyzji o warunkach zabudowy	0	0	13
7.	Ilość wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 Prawa Budowlanego	6	9	30
Ilość wydanych opinii ogółem		58	65	90
8.	Ilość kontroli w związku z przekazaniem do użytkowania obiektów budowlanych	5	9	27
9.	Ilość kontroli w obiektach użyteczności publicznej	3	1	0
10.	Inne kontrole i wizje lokalne	2	1	0
Ilość przeprowadzonych kontroli (wizji lokalnych) ogółem		10	11	27

Podsumowanie:

- W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w związku z planowanymi i oddawanymi do użytkowania inwestycjami, na terenie powiatu gorzowskiego nie stwierdzono bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.
- Na podstawie przeprowadzonych kontroli obiektów w związku z ich przekazaniem do użytkowania stwierdzono, że w większości przypadków obiekty zostały wykonane zgodnie z projektem budowlanym oraz z przepisami prawa.
- Ilość przeprowadzonych kontroli oraz wydanych opinii uzależniona jest od liczby wpływających wniosków o wydanie opinii sanitarnych oraz zawiadomień o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu.
- Na przestrzeni 3 lat ilość kontroli oraz wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego na podstawie art. 56 Prawa

Budowlanego znacznie się zwiększyła, co wynika z faktu iż w 2021 r. oraz 2022 r. działania inspekcji sanitarnej ukierunkowane były głównie na działania związane ze zwalczaniem COVID-19.

7. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zakresu działania organów Inspekcji Sanitarnej należy m. in. koordynacja i nadzór działalności oświatowo- zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Działania te realizowane były w 2023 r. w oparciu o wytyczne Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 oraz sytuację epidemiologiczną powiatu gorzowskiego.

W 2023 r. zasadnicze kierunki działań w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej obejmowały:

- kontynuację i wdrażanie programów profilaktyczno – edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym,
- wspieranie realizatorów programów edukacyjnych poprzez: organizowanie szkoleń, udzielanie pomocy merytorycznej oraz udostępnianie materiałów edukacyjnych,
- współpracę z samorządami lokalnymi, instytucjami,
- upowszechnianie realizowanej problematyki prozdrowotnej w lokalnych środkach masowego przekazu,
- monitorowanie i ewaluację realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych.

W celu umacniania zdrowia mieszkańców powiatu gorzowskiego oraz kształtowania ich właściwych zachowań prozdrowotnych, zagadnienia problemowe dotyczyły:

- profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowotnych następstw palenia tytoniu oraz zażywania środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”,
- profilaktyki nadwagi i otyłości poprzez promowanie zbilansowanej diety i aktywności fizycznej,
- zapobiegania nowotworom,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży.

Zadania w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej były realizowane i koordynowane na bazie 9 programów prozdrowotnych oraz 14 kampanii edukacyjnych. W ramach tych zadań organizowano, prowadzono, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w 61 placówkach: nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży. Ponadto współpracowano z instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz środkami masowego przekazu w zakresie:

- udzielania porad i informacji w zakresie zapobiegania oraz eliminowania wpływu czynników szkodliwych na zdrowie,
- prowadzenia narad (40) i (12) szkoleń dla pracowników kadry pedagogicznej w zakresie wdrażania programów edukacyjnych i działań na rzecz promocji zdrowia,
- prowadzenia edukacji zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych

W placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono 23 wizytacji, wykonano 14 diagnozy przedsięwzięć prozdrowotnych podczas trwającego wypoczynku letniego dzieci. W ramach kształtowania świadomości potrzeby dbania o własne życie i zdrowie przeprowadzono 69 zajęć edukacyjnych wśród 1104 dzieci i młodzieży szkolnej.

Dodatkowo, na bieżąco opracowywano prezentacje multimedialne, opracowywano ulotki informacyjno – edukacyjne, dystrybuowano materiały edukacyjne, zamieszczano komunikaty na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Facebook.

Realizowano działania ponadprogramowe w formie zdalnej w zakresie obchodów m.in.: Światowego Dnia Zdrowia (7 kwietnia), Dni Walki z Rakiem, Miesiąca Profilaktyki Raka Piersi (października), Europejskiego Tygodnia Walki z Rakiem Szyjki Macicy (21-27 stycznia), Światowego Dnia Bez Tytoniu (31 maja), Światowego Dnia Rzucenia Palenia (21 listopada), Dnia Lekkiego Tornistra (1 października), Europejskiego Tygodnia Szczepień Ochronnych (24-30 kwietnia), Światowego Dnia Walki z Otyłością (24 października), Światowego Dnia Walki z AIDS (1 grudnia).

Kampania edukacyjna „Światowy Dnia Bez Tytoniu”. **Powiatowy EVENT / impreza prozdrowotna**

Uzależnieniom MÓWIMY stanowcze NIE! - pod takim hasłem świętowaliśmy obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно -Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. wraz z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp. przeprowadzili cykl zajęć edukacyjnych z zakresu uzależnień, jakim mogą ulec młodzi ludzie sięgający po substancje psychoaktywne.

Dyskusja dotyczyła zagrożeń płynących z eksperymentowania ze środkami odurzającymi i substancjami niewiadomego pochodzenia oraz składu, popularnie nazywane dopalaczami.

Dodatkowo poruszono również temat szkodliwości nikotyny i paleniu e-papierosa.

Podsumowaniem obchodów był wspólny bieg w myśl hasła -„Biegnij z nami! RUCH TO ZDROWIE- liczy się każdy oddech”.

VI Gorzowski Tydzień Seniora

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna włączyła się w obchody V Gorzowskiego Tygodnia Seniora. Wygłoszono wykład dotyczący zasad zdrowego odżywiania oraz suplementów w diecie. Zorganizowano również Strefę Zdrowia – punkt informacyjno-edukacyjny.

KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI PROFILAKTYCZNEJ

wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych

- zajęcia edukacyjne, punkty informacyjno – edukacyjne PIKNIKI ZDROWIA

MŁODOŚĆ WOLNA OD UZALEŻNIEŃ

- wolna od narkotyków, wolna od energetyków i wolna od papierosów

W trosce o zdrowie publiczne naszych najmłodszych mieszkańców powiatu łączymy siły i edukujemy.

Mózg zapisuje to co się dzieje na co dzień, przetwarzając dochodzące do niego bodźce zewnętrzne ale również może być pobudzany sztucznie przez różne substancje chemiczne. Każdy człowiek dąży do tego aby jego życie było lepsze i doświadczało przyjemnych doznań. Musi wykorzystywać własną aktywność i dokonywać takich wyborów, które nie szkodzą jemu samemu oraz osobom go otaczającym.

KLUCZ DO ZDROWIA, TKWI W WIEDZY.

Mali Promotorzy Zdrowia, doskonale znają zasady zdrowego i racjonalnego odżywiania, wiedzą dlaczego trzeba myć ręce, kiedy to robić koniecznie i jak myć ręce właściwie!

DZIAŁANIA WELLBEINGOWE, prowadzone w SC Johnson, A Family Company- zasługują na pochwałę!

Podczas trwającego dnia, pełnego „zdrowych atrakcji ” mieliśmy okazję przeprowadzić warsztaty z zakresu kształtowania zachowań prozdrowotnych, w tym budowania czujności i świadomości onkologicznej.

Dla SC Johnson, A Family Company, zdrowie pracownika jest najwyższym priorytetem, ponieważ zdają sobie sprawę z tego, że ma ono bezpośredni wpływ na działanie całej organizacji.

Wiodącym założeniem akcji prozdrowotnej było promowanie profilaktyki chorób oraz rozwiązań wspierających zmaganie się z aktualnymi problemami zdrowotnymi pracowników.

KONFERENCJA NAUKOWO-SZKOLENIOWA pt. „W TROSCE O ZDROWIE PUBLICZNE - BEZPIECZEŃSTWO SZCZEPIEŃ”

Nasze Dialogi Wakcynologiczne posłużyły przedstawieniu prawdziwego i aktualnego stanu wiedzy. Stały się również przestrzenią do dyskusji nad bardziej wartościowym źródłem informacji na temat szczepień. Informacji nie tylko dla przedstawicieli zawodów medycznych i profesjonalistów zdrowia publicznego, ale dla wszystkich zaangażowanych w realizację Programu Szczepień Ochronnych, w tym polityków, samorządowców, parlamentarzystów, menadżerów ochrony zdrowia i dziennikarzy.

Konferencja to odpowiedź na sygnalizowane przez specjalistów zapotrzebowanie oraz doskonała okazja wymiany doświadczeń.

SZCZEPIENIA TO NASZE ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO.

SZKOLENIE "Zdrowie to największy dar, jaki możemy sobie podarować".

DIALOGI WAKCYNOLÓGICZNE wśród lekarzy, pielęgniarek i personelu medycznego - Zdecydowanie, TAK! Dlatego o zdrowiu, istocie i korzyści płynących ze szczepień przeciwko HPV pracownicy Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Gorzowie Wlkp. zainicjowali dyskusję z kadrą medyczną - „NOWY SZPITAL” w Kostrzynie nad Odrą.

AKTYWNI I ZDROWO - #TRZYMAJFORME

Pracownice Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Gorzowie Wlkp. w przerwach między meczami , przeprowadziły cykl prelekcji w zakresie higieny osobistej i odżywiania u młodego piłkarza.

PIKNIKI ZDROWIA I PROFILAKTYKI

Wszyscy łączyliśmy siły mając wspólny kierunek - ZDROWIE!

KARTKI Z KALENDARZA, których celem jest promocja zdrowego stylu życia i motywowaniem nas, wrocławian, do zdrowych nawyków.

DZIEŃ ZIEMI

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. włączyli się w akcję "Wszystkie śmieci są nasze".

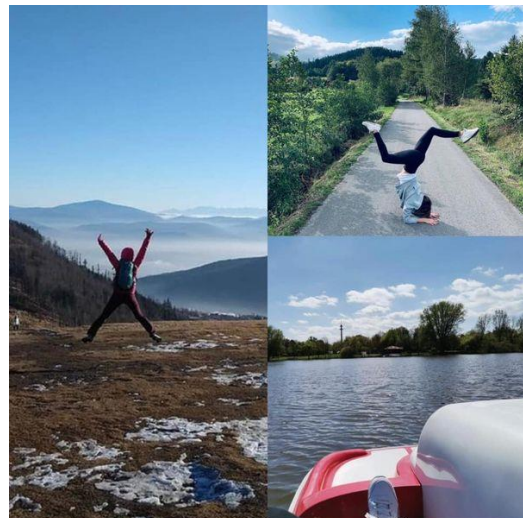
Dzień Ziemi powinien trwać przez cały rok, bo w trakcie 365 dni mamy szansę zrobić coś dobrego dla siebie i Ziemi.

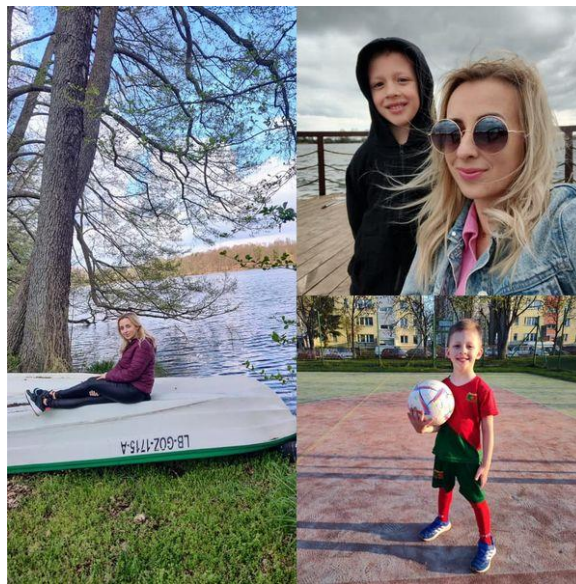
Rekomendujemy, także przeprowadzenie działań poświęconych zagadnieniom szeroko rozumianej ochrony środowiska, segregacji odpadów, dbania o przyrodę i zasoby naturalne, życia w duchu less waste.

KIERUNEK ZDROWA I AKTYWNA MAJÓWKA.

Sportowa majówka to doskonały sposób na wypoczynek! Nabierzmy energii i rozruszajmy ciało podczas długiego weekendu majowego warto postawić na aktywny wypoczynek.

ŚWIATOWY DZIEŃ HIGIENY RĄK

- dbajmy o siebie i innych, jednoczmy siły dla bezpieczeństwa zdrowotnego - myjmy ręce!

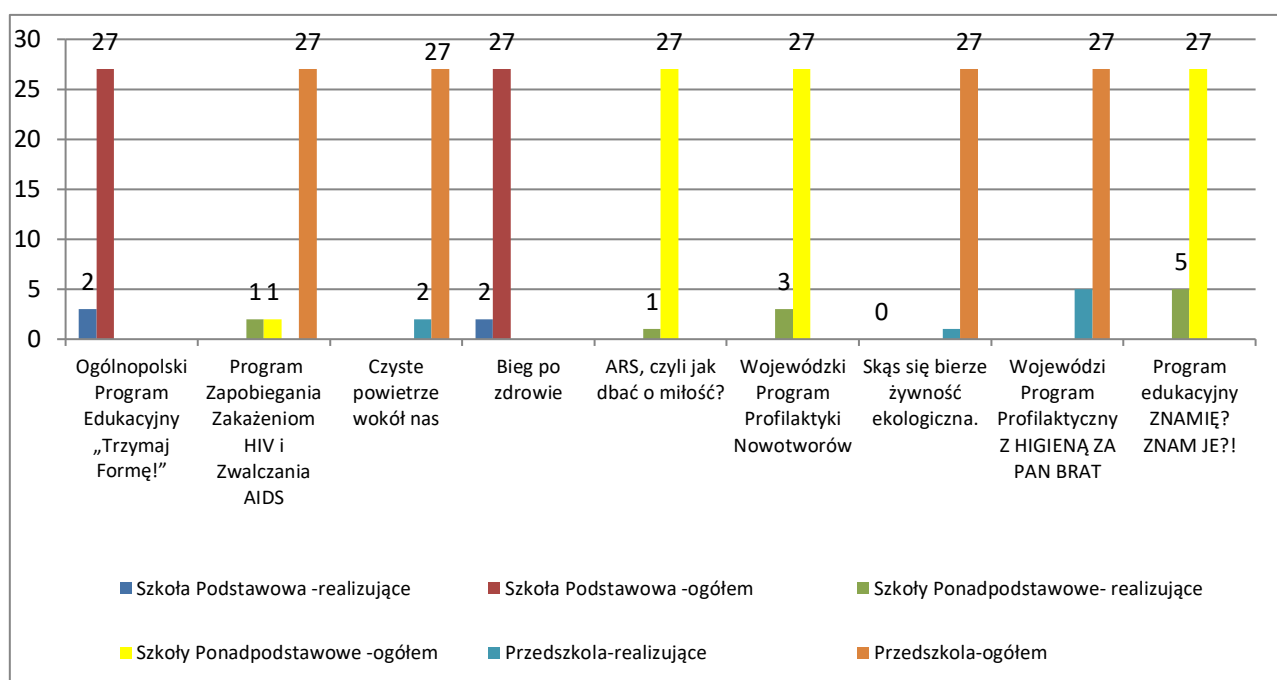

DEKALOG BEZPIECZNYCH I ZDROWYCH WAKACJI.

Wykres 9. Liczba placówek realizujących programy prozdrowotne w 2023 r.

Placówki oświatowo-zdrowotne, które nie przystąpiły aktywnie do realizacji proponowanych programów prozdrowotnych na bieżąco, w ciągu całego roku szkolnego wdrażają tematykę promowania zdrowego stylu życia.

Zauważalny jest fakt, iż świadomość społeczeństwa lokalnego w zakresie promocji zdrowia wzrasta w miarę prowadzonej profilaktyki i realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych.